

**सेवा विषयक बाबीसंबंधीची प्रकरणे.
मा.मुख्यमंत्र्यांना सादर करणे आणि सामान्य
प्रशासन विभागास दाखविणे आवश्यक
असणा-या प्रकरणांची यादी.**

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-२००५/प्र.क्र.५/०५/१२,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- २६.६.२००६.

- वाचा- (१) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०७५/दहा, दि.२४.७.७५,
(२) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०७५/दहा, दि.१२.१२.७५,
(३) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०७८/दहा, दि.१३.११.७८,
(४) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०९०/प्र.क्र.१/९०/१२, दि.१०.५.१९९०,
(५) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०९०/प्र.क्र.१/९०/१२, दि.२९.४.१९९२.

परिपत्रक

शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०७५/१०, दिनांक २४.७.१९७५ आणि वर उल्लेख केलेल्या निरनिराळ्या परिपत्रकान्वये केलेल्या सुधारणांसह शासन सेवेतील सेवकांच्या सेवाविषयक बाबीसंबंधीची कोणती प्रकरणे मा.मुख्यमंत्र्यांना सादर करणे आवश्यक आहे, कोणती प्रकरणे सामान्य प्रशासन विभागास दाखविणे आवश्यक आहे व कोणती प्रकरणे दाखविणे आवश्यक नाही, याबाबतच्या सूचना मंत्रालयीन विभागांना दिलेल्या आहेत. आता उपरोल्लेखित परिपत्रकांचा सर्वकष आढावा घेऊन, या सर्व आदेशांचा एकत्रितपणे विचार करून, त्यात दरम्यानच्या काळात झालेल्या प्रशासकीय सुधारणा आणि अधिकारांचे केलेले प्रत्यायोजन लक्षात घेऊन वरील आदेशांमध्ये सुधारणा करण्याची आवश्यकता निर्माण झाली होती. तसेच पाचव्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीनुसार वेतनाच्या किमान टप्प्यांमध्ये झालेले बदल विचारात घेऊन, या प्रकरणी वित्त विभागाचे आणि सामान्य प्रशासन विभागाच्या सेवा विभागातील कार्यासनांचे अभिप्राय घेऊन पूर्वी केलेल्या वर्गीकरणात सुधारणा करून विवरणपत्र 'अ', 'ब', 'क' व 'ड' सुधारित करण्यात आली आहेत.

२. सर्व मंत्रालयीन विभागांना कळविण्यात येते की, मा.मुख्यमंत्री आणि सामान्य प्रशासन विभागास सेवाविषयक प्रकरणे सादर करताना सोबत जोडलेल्या विवरणपत्र 'अ', 'ब', 'क' व 'ड' मध्ये दिलेल्या प्रकरणांच्या सुधारित सूचीनुसार कार्यवाही करावी.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००६०६२९१५५१४०००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्र.कृ.लोखंडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

विवरणपत्र 'अ'

अंतिम निर्णयासाठी मा.मुख्यमंत्र्यांना सादर करावयाची सेवाविषयक बाबींची प्रकरणे :-

- १ अखिल भारतीय सेवेतील अधिकाऱ्यांच्या, तसेच राज्य सेवेतील विभाग प्रमुख / प्रादेशिक विभाग प्रमुख किंवा ज्या पदाच्या वेतनश्रेणीचा किमान टप्पा रु.१०६५०/- आहे, त्या किंवा त्यापेक्षा वरिष्ठ वेतनश्रेणीत वेतन घेणारे गट 'अ' चे इतर अधिकारी यांच्या नेमणुका, बदल्या, पदस्थापनेची प्रकरणे.
- २ मंत्रालयीन सेवेतील उपसचिव व त्यापेक्षा वरील दर्जाच्या अधिकाऱ्यांच्या बदल्या आणि पदस्थापना.
- ३ अखिल भारतीय सेवेतील अधिकाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे तसेच विभागीय/प्रादेशिक विभागप्रमुख दर्जाचे तसेच त्यांच्यापेक्षा वरिष्ठ अधिकारी, विविध महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक आणि रु.१०६५०/- हा किमान टप्पा असलेल्या वेतनश्रेणीतील गट 'अ' मधील सर्व अधिकाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे.
- ४ सामान्य प्रशासन विभागाने सेवाविषयक बाबींच्या मंत्रालयीन विभागांच्या प्रकरणांत दिलेला सल्ला, मंत्रालयीन विभागांच्या स्तरावर किंवा प्रभारी मंत्र्यांच्या स्तरावर अस्वीकृत करावयाची प्रकरणे.
- ५ राज्य सेवेतील विभागप्रमुख व त्या दर्जाचे प्रादेशिक विभागप्रमुख; विविध महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक आणि रु.१६४००/- हा किमान टप्पा असलेल्या वेतनश्रेणीतील गट 'अ' मधील इतर सर्व अधिकाऱ्यांचे गोपनीय अहवाल. (अखिल भारतीय सेवेमधील अधिकाऱ्यांबाबत संबंधित प्रशासकीय विभागांनी म्हणजे सामान्य प्रशासन विभाग, गृह आणि महसूल व वन विभाग यांनी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करावी.)
- ६ गट 'अ' मधील अधिकाऱ्यांविरुद्धच्या विभागीय चौकशी पूर्ण करण्यासाठी कालमर्यादा ३ वर्षांच्या पुढे वाढवून देण्याची प्रकरणे.
- ७ सेवानिवृत्तीनंतरची पुनर्नियुक्ती, कंत्राटी पद्धतीवर करण्यात येणाऱ्या नियुक्तीसंबंधीची प्रकरणे.
- ८ सेवाविषयक नियम, शासन निर्णय / आदेश यामधील तरतूदीत शिथिलता देण्याची प्रकरणे.
- ९ राजपत्रित गट-अ व गट-ब ची आरक्षित पदे तात्पुरत्या स्वरूपात अनारक्षित (de-reserve) करण्यासंबंधीचे तसेच राजपत्रित गट-अ व गट-ब च्या निवडसूचीतील मागासवर्गीयांच्या अधिक्रमणास मान्यता देण्याचे प्रस्ताव

विवरणपत्र 'ब'

शासनाने आदेश प्राप्त करण्यापूर्वी सामान्य प्रशासन विभागाचे अभिप्राय मिळविणे आवश्यक असलेली प्रकरणे:-

- १ सेवाविषयक नियम किंवा शासन निर्णय/आदेशात शिथिलीकरण अपेक्षित असलेली प्रकरणे.
- २ विहित कार्यपद्धती अनुसरून मान्य झालेल्या निवडसूचीतील किंवा आस्थापना मंडळाच्या शासनाने मान्य केलेल्या शिफारशीव्यतिरिक्त इतर प्रकरणात राजपत्रित पदांवर पदोन्नतीने नियुक्त करावयाची प्रकरणे.
- ३ महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेतील परंतु आयोगाच्या सहमतीशिवाय देण्यात आलेल्या पदोन्नत्या १ वर्षापेक्षा पुढे चालू ठेवण्याबाबतची प्रकरणे.
- ४ आस्थापना मंडळांना सादर करावयाचे प्रस्ताव.
- ५ आस्थापना मंडळाच्या कक्षेत येणाऱ्या प्रकरणांखेरीज; भारतीय प्रशासन सेवेतील आणि राज्य सेवेतील इतर राजपत्रित अधिकाऱ्यांना प्रशिक्षण; फेलोशिप साठी पाठवावयाची प्रकरणे.
- ६ गट 'अ' मधील अधिकाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे (शिस्तभंगविषयक कार्यवाही सुरु करतांना तसेच शिक्षेचे प्रस्ताव अंतिम करतांना अशा दोन्ही वेळेस)
- ७ राजपत्रित गट 'ब' अधिकाऱ्यांच्या ज्या शिस्तभंगविषयक प्रकरणात जबरी शिक्षा प्रस्तावित आहे अशी प्रकरणे (अंतिम टप्प्यात)
- ८ महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियम १९८२ च्या नियम ७ (६) खालील तरतुदीनुसार जेथे शिस्तभंगविषयक प्राधिकरण हे शासन असेल तेथे मंजूर करावयाचे अनुकंपा निवृत्तीवेतन (Compassionate Pension)
- ९ विभागीय चौकशी नियमपुस्तिका, १९९१ च्या परि.३.१९ नुसार विभागीय चौकशीच्या प्रकरणात चौकशा पूर्ण करण्यासाठी कालमर्यादा वाढविण्याबाबतची प्रकरणे.
- १० राजपत्रित अधिकाऱ्यांना पदोन्नतीचा मानीव दिनांक देण्याची प्रकरणे तसेच म.ना.से. (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियमातील नियम ३२ चे शिथिलीकरण अपेक्षित असलेली अराजपत्रित कर्मचाऱ्यांची मानीव दिनांकाची प्रकरणे.
- ११ शासकीय अधिकारी / कर्मचारी यांच्या सेवानिवृत्तीनंतर पुनर्नियुक्ती / कंत्राटी पद्धतीवर करण्यात येणाऱ्या नियुक्त्या.
- १२ राजपत्रित अधिकाऱ्यांच्या जन्मतारखेत बदल करण्याची प्रकरणे.
- १३ सेवाविषयक बाबींची प्रकरणे विचार विनिमयासाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास पाठवावयाचे प्रस्ताव / पत्रे.
- १४ अंतिम निर्णयासाठी मा.मुख्यमंत्र्यांना सादर करण्यात येणारी प्रकरणे, त्यात सेवाविषयक व आरक्षणविषयक बाबी अंतर्भूत असल्यास त्या अनुक्रमे अपर मुख्य सचिव (सेवा)/अपर मुख्य सचिव (सा.वि.स.)/प्रधान सचिव यांचेमार्फत मा.मुख्यमंत्र्यांना सादर करण्यात यावीत.
- १५ मंत्रालयीन विभागातील व विभागाच्या नियंत्रणाखालील कार्यालयातील सर्व संवर्गातील आरक्षित पदे तात्पुरत्या स्वरूपात अनारक्षित (de-reserve) करण्यासंबंधीचा प्रस्ताव.
- १६ महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाला पाठवायची मागणीपत्रे.

विवरणपत्र 'क'

मा.मुख्यमंत्र्यांना सादर करण्याची आवश्यकता नसलेली प्रकरणे.

- १ विभागीय, प्रादेशिक विभाग प्रमुख आणि वेतनश्रेणीचा किमान टप्पा रु.१०६५०/- पेक्षा कमी असलेल्या गट 'अ' मधील अधिकाऱ्यांच्या नियुक्त्या, पदस्थापना आणि बदल्यांची प्रकरणे.
- २ विभागप्रमुख आणि मंत्रालयातील सचिवांपेक्षा कनिष्ठ दर्जाच्या अधिकाऱ्यांच्या रजेची तसेच त्या काळातील कामाचा अतिरिक्त कार्यभार इ.व्यवस्था करण्याची ज्यामध्ये दीर्घ मुदतीची पदोन्नती उद्भवत नसतील अशी प्रकरणे.
- ३ मंत्रालयातील अवर सचिव दर्जाच्या अधिकाऱ्यांच्या पदस्थापना, बदल्यांची प्रकरणे.
- ४ राज्य सेवेतील अधिकारी / विभागीय / प्रादेशिक विभाग प्रमुख / विविध महामंडळांचे व्यवस्थापकीय संचालक, तसेच रु.१६४००/- किंवा त्यापेक्षा अधिक वेतनश्रेणीचा किमान टप्पा असलेल्या वेतनश्रेणीतील वेतन घेणाऱ्या अधिकाऱ्यांव्यतिरिक्त इतर राजपत्रित अधिकाऱ्यांचे गोपनीय अहवाल.
(अखिल भारतीय सेवेमधील अधिकाऱ्यांबाबत संबंधित प्रशासकीय विभागांनी म्हणजे सामान्य प्रशासन विभाग, गृह आणि महसूल व वन विभाग यांनी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करावी.)
- ५ ज्या प्रकरणात दक्षतारोघ पार न करण्याबाबत सामान्य प्रशासन विभागाची मान्यता घेतलेली असेल अशी प्रकरणे.
- ६ अखिल भारतीय सेवेतील अधिकारी किंवा विभागीय किंवा प्रादेशिक विभाग यांच्यापेक्षा वरिष्ठ दर्जाचे अधिकारी, विविध महामंडळांचे व्यवस्थापकीय संचालक आणि रु.१०६५०/- वेतनश्रेणीचा किमान टप्पा असलेल्या वेतनश्रेणीत वेतन घेणाऱ्या अधिकाऱ्यांव्यतिरिक्त इतर अधिकाऱ्यांची शिस्तभंग विषयक प्रकरणे.
- ७ विभाग प्रमुख व त्या दर्जाच्या अधिकाऱ्यांच्या रजा मंजुरीची प्रकरणे
- ८ गट 'अ' च्या अधिकाऱ्यांना निवृत्तीपूर्व रजा नामंजूर करावयाची प्रकरणे.

विवरणपत्र 'ड'

सामान्य प्रशासन विभागाला सादर करण्याची आवश्यकता नसलेली प्रकरणे

- १ बदल्यांच्या कायद्यामधील तरतूदीनुसार बदली करण्यासंबंधीची प्रकरणे.
- २ राजपत्रित अधिकाऱ्यांना दक्षतारोध पार करण्याची अनुमती देण्यासंबंधीची प्रकरणे.
- ३ गट 'अ' व 'ब' च्या अधिकाऱ्यांना दक्षतारोध ओलांडण्यास अनुमती न देण्याची प्रकरणे
- ४ मान्य झालेल्या निवडसूचीतील अधिकाऱ्यांना पदोन्नती देण्याबाबतची प्रकरणे.
- ५ राजपत्रित अधिकाऱ्यांचेबाबत निवृत्तीपूर्व रजा नामंजूर करण्याच्या प्रकरणाव्यतिरिक्त राजपत्रित अधिकाऱ्यांच्या रजेची इतर प्रकरणे.
- ६ गट 'ब' मधील अधिकाऱ्यांच्याबाबत निवृत्तीपूर्व रजा नाकारण्याची प्रकरणे
- ७ अराजपत्रित कर्मचाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे.
- ८ अधिकाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे किंवा त्याने आदेशाचा भंग केल्यामुळे शासनाला झालेल्या कोणत्याही आर्थिक स्वरूपाच्या हानीची संपूर्ण रक्कम किंवा तिचा भाग त्यांच्या वेतनातून वसूल करणे या शिक्षेव्यतिरिक्त किरकोळ शिक्षा देण्याचे प्रस्तावित असलेल्या राजपत्रित अधिकारी गट 'ब' अधिकाऱ्यांची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे
- ९ महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेत नसलेल्या पदांकरिता मागणीपत्र संबंधित अधिकाऱ्यांना पाठविण्याबाबतची प्रकरणे.
- १० राजपत्रित कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या गोपनीय अहवालातील प्रतिकूल श्रेरे कळविणेबाबत.
- ११ राजपत्रित अधिकाऱ्यांचेबाबतीत त्यांचा परिविक्षा कालावधी (१ वर्षे) पुढे वाढविण्याची किंवा त्यांचा परिविक्षा कालावधी समाप्त करण्याची प्रकरणे.
- १२ गट 'अ' व 'ब'च्या राजपत्रित परिविक्षाधीन अधिकाऱ्याला परिविक्षा कालावधी समाधानकारक नसल्याच्या कारणास्तव सेवेतून मुक्त करणे.
- १३ शासकीय कर्मचाऱ्याला राज्यात प्रशिक्षण देण्याची प्रकरणे.
- १४ चारीत्र्य व वर्तणुक याची पडताळणी करण्याची प्रकरणे.
- १५ चर्चासत्रे आणि परिषदा यांना उपस्थित राहण्यास अनुमती देण्याची प्रकरणे.
- १६ अधिकारी/कर्मचाऱ्याची ज्येष्ठता यादी प्रसिध्द करणे व ज्येष्ठतेचे विनियमन नियमानुसार ज्येष्ठतेबाबतची अभिवेदने निकालात काढणे.
- १७ राजपत्रित अधिकाऱ्यांना सेवेत कायम (Confirm) करण्याची प्रकरणे.
- १८ राजपत्रित अधिकाऱ्यांच्या राजीनाम्याची प्रकरणे.
- १९ म.ना.से.(सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियमातील नियम ३२ चे शिथिलीकरण प्रस्तावित नसलेली अराजपत्रित कर्मचाऱ्यांच्या पदोन्नतीचे मानीव दिनांक देण्याची प्रकरणे.
- २० महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास पाठविलेल्या प्रस्तावासंबंधी आयोगाने मागणी केलेली अतिरिक्त माहिती आयोगास पाठविण्याची प्रकरणे.
- २१ अराजपत्रित कर्मचाऱ्यांच्या जन्मतारखेत बदल करण्याची प्रकरणे.

अंतिम निर्णयासाठी मा.मुख्यमंत्री यांना सादर करावयाची शिस्तभंग विषयक प्रकरणे.

तसेच मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे असलेल्या खात्यांची/विभागांची प्रकरणे अंतिम निर्णयार्थ संबंधीत खात्यांच्या/विभागांच्या मा.राज्यमंत्री यांचेकडे सादर करावयाच्या प्रकरणाबाबत.....

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: एसआरव्ही-२०१५/प्र.क्र.८५/१२,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

तारीख: १६.०२.२०१५

वाचा -

शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: एसआरव्ही-२००५/प्र.क्र.५/०५/१२
दि.२६.०६.२००६

शासन परिपत्रक -

संदर्भाधीन दि.२६.०६.२००६ च्या शासन परिपत्रकान्वये शासन सेवेतील सेवकांच्या सेवाविषयक बाबीसंबंधीची कोणती प्रकरणे मा.मुख्यमंत्र्यांना सादर करणे आवश्यक आहेत, कोणती प्रकरणे सामान्य प्रशासन विभागास दाखविणे आवश्यक आहेत व कोणती नाहीत, याबाबतच्या सूचना मंत्रालयीन विभागांना दिलेल्या आहेत. सदरहू परिपत्रकासोबतच्या "विवरणपत्र अ" मध्ये अंतिम निर्णयासाठी मा.मुख्यमंत्री यांना सादर करावयाची प्रकरणे नमूद केलेली आहेत. या विवरणपत्रातील अनुक्रमांक ३ वर खालीलप्रमाणे नमूद केलेले आहे :-

"३. अखिल भारतीय सेवेतील अधिकाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे तसेच विभागीय/प्रादेशिक विभागप्रमुख दर्जाचे तसेच त्यांच्यापेक्षा वरिष्ठ अधिकारी, विविध महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक आणि रु.१०,६५०/- हा किमान टप्पा असलेल्या वेतनश्रेणीतील गट-अ मधील सर्व अधिकाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे.

२. शासन आता वरील बाब या परिपत्रकान्वये खालीलप्रमाणे सुधारीत करित आहे.

"३. अखिल भारतीय सेवेतील अधिकाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे तसेच विभागीय प्रमुख दर्जाचे तसेच त्यांच्यापेक्षा वरिष्ठ अधिकारी, विविध महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक आणि ग्रेड पे रु.८७००/- व त्यापेक्षा जास्त ग्रेड पे असलेल्या गट-अ मधील सर्व अधिकाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे."

३. तरी सर्व मंत्रालयीन विभागांनी वरीलप्रमाणे संबंधीत अधिकाऱ्यांची शिस्तभंगविषयक प्रकरणे मा. मुख्यमंत्री यांच्याकडे सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

४. याशिवाय शासनाने गतिमान, पारदर्शक आणि जबाबदार प्रशासनाची बांधिलकी विचारात घेऊन प्रशासनातील कालापव्यय टाळण्याच्या दृष्टिने व निर्णय प्रक्रियेतील टप्पे कमी होण्याच्या दृष्टिने.

अधिकाराचे विकेंद्रीकरण करण्याचे ठरविलेले आहे. त्याअनुषंगाने मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे असलेल्या खात्यांची/विभागांची जी विभागांतर्गतची प्रकरणे त्या खात्याचे मंत्री म्हणून मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे सादर करण्यात येतात, अशी प्रकरणे मंत्री म्हणून संबंधीत खात्यांच्या/विभागांच्या मा. राज्यमंत्री यांचेकडे अंतिम निर्णयासाठी सादर करण्याचे निर्देश मा. मुख्यमंत्री यांनी दिलेले आहेत. मा. मुख्यमंत्री यांचे निर्देश विचारात घेता, मा. मुख्यमंत्री यांच्याकडे असलेल्या सामान्य प्रशासन, नगरविकास, गृह, विधी व न्याय, बंदरे, पर्यटन, माहिती व जनसंपर्क, माजी सैनिकांचे कल्याण, राजशिष्टाचार, कौशल्य विकास व उद्योजकता या खात्यांशी/विभागांशी संबंधीत अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांनी संबंधीत खात्यांची/विभागांची अखिल भारतीय सेवेतील अधिकाऱ्यांविरुद्धची शिस्तभंगाविषयक प्रकरणे तसेच विभागीय प्रमुख दर्जाचे तसेच त्यांच्यापेक्षा वरिष्ठ अधिकारी, विविध महामंडळाचे व्यवस्थापकिय संचालक आणि ग्रेड पे रु.८७००/- व त्यापेक्षा जास्त ग्रेड पे असलेल्या गट-अ मधील सर्व अधिकाऱ्यांची प्रकरणे वगळून अन्य अधिकाऱ्यांशी संबंधीत शिस्तभंगविषयक प्रकरणे, मंत्री म्हणून संबंधीत मा.राज्यमंत्री यांचेकडे अंतिम आदेशासाठी/निर्णयासाठी सादर करण्याची दक्षता यावी.

सादर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०२१३१८११४७४३०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**Bhagwan
Sahai**

Digitally signed by Bhagwan Sahai
DN: c=IN, o=All India Service,
ou=IAS, postalCode=400032,
st=Maharashtra, cn=Bhagwan
Sahai
Date: 2015.02.18 11:09:40 +05'30'

(डॉ. भगवान सहाय)

अपर मुख्य सचिव (सेवा), महाराष्ट्र शासन

राज्य शासन सेवेतील निरनिराळ्या वेतनश्रेणीतील
पदांचे वर्गीकरण.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक:एसआरबी-१०९८/१६४४/प्र.क्र.२/९९/बारा,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :- २ जुलै, २००२.

बाबा - १] शासन निर्णय, सा.प्र.वि.एसआरबी-१०८८/प्र.क्र.१३/८८/बारा, दिनांक २९ जुलै, १९९३.

२] केंद्र शासनाने कार्मिक व प्रशिक्षण विभागाचे कार्यालयीन आदेश क्रमांक -१३०१२/१/९८/इएसटीटी [डी], दि.१२ जून, १९९८.

शासन निर्णय

चौथ्या वेतन आयोगाच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाने वेतनश्रेणीनुसार ज्याप्रमाणे पदांचे वर्गीकरण केले. त्या धर्तीवर राज्य शासनाने परिस्थितीनुसार काही बदल करून, राज्य शासन सेवेतील पदांचे वर्गीकरण उपरोक्त दि.२९ जुलै, १९९३ च्या शासन निर्णयानुसार केले.

२. आता राज्य शासनाने पाचव्या वेतन आयोगाच्या अनुषंगाने सुधारीत वेतनश्रेणी मंजूर केल्या असल्याने, उपरोक्त दि.२९ जुलै, १९९३ चा शासन निर्णय अधिकृत करून, राज्य शासन सेवेतील पदांचे सुधारीत वेतनश्रेणीनुसार खालीलप्रमाणे नव्याने वर्गीकरण करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदांचा तपशिल	पदांचे वर्गीकरण
१.	ज्या पदांचे वेतन किंवा पदाच्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु.११,५००/- पेक्षा कमी नाही, अशी पदे,	गट - अ
२.	ज्या पदांचे वेतन किंवा पदाच्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु.९,०००/- पेक्षा कमी नाही आणि रु.११,५००/- पेक्षा कमी आहे, अशी पदे,	गट - ब
३.	ज्या पदांचे वेतन किंवा पदाच्या वेतनश्रेणीची कमालमर्यादा रु.४,४००/- पेक्षा कमी नाही आणि रु.९,०००/- पेक्षा कमी आहे, अशी पदे,	गट - क
४.	ज्या पदांचे वेतन किंवा पदाच्या वेतनश्रेणीची कमालमर्यादा रु.४,४००/- पेक्षा कमी आहे, अशी पदे.	गट - ड

३. अ) जुन्या वर्गीकरणानुसार ज्या पदांचा दर्जा "अराजपत्रित" समजला जातो, तोच दर्जा सुधारीत वर्गीकरणानंतरही कायम राहिल. तसेच ज्या पदांना अगोदरच राजपत्रित दर्जा घोषित केला आहे, त्या पदांचा तो दर्जा यापुढेही कायम राहिल. अराजपत्रित पदांना केवळ वेतनश्रेणीच्या आधारे किंवा विशिष्ट गटामधील समावेशनामुळे आपोआप राजपत्रित दर्जा प्राप्त होणार नाही.

ब) विद्यमान वर्गीकरणानुसार ज्या पदांकरीता मागासवर्गीयांचे आरक्षण लागू आहे त्या पदांचे सुधारीत वर्गीकरणानुसार गट बदलत असले तरी, त्या पदांना मुळ दर्जा कायम राहत असल्याने विद्यमान तरतुदीनुसार त्या पदांकरीता आरक्षण यापुढेही कायम राहिल.

४. वरील नियमामध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी पदनिर्मितीच्या आदेशामध्ये ज्या पदांचा उल्लेख विवक्षितपणे गट-क (वर्ग-३) असा आहे व विद्यमान वर्गीकरणानुसार ती पदे गट-ड संवर्गामध्ये अंतर्भूत होत असतील, तर अशी

पदे गट-क संवर्गामध्ये असल्याचे मानण्यात यावे. संबंधित पदधारकांच्या बाबतीत गट-क प्रमाणे सध्याच्या सेवाशर्ती/सवलती लागू आहेत, त्यामध्ये बदल करण्यात येऊ नये.

५. विद्यमान गट - ड संवर्गामधील काही वेतनश्रेणीतील पदे, सुधारीत गट - क संवर्गामध्ये अंतर्भूत होतील, त्यामुळे त्यांच्या सेवाशर्ती व सवलतीमध्ये काही संदिग्धता निर्माण होण्याची शक्यता असल्यामुळे, विद्यमान वर्गीकरणप्रमाणे जी पदे वेतनश्रेणीनुसार गट - ड ची समजली जात आहेत, ती पदे सुधारीत वर्गीकरणामुळे गट- क मध्ये अंतर्भूत होणार असली तरी, त्या वेतनश्रेणीतील पदधारकांच्या बाबतीत गट-ड प्रमाणे सध्या ज्या सेवाशर्ती/सवलती लागू आहेत, त्यामध्ये बदल करण्यात येऊ नये.

६. राज्य शासन सेव्यतील ज्या पदांना विद्यापीठ अनुदान आयोगांची वेतनश्रेणी लागू आहे त्या पदांना हे वर्गीकरणाचे आदेश लागू होणार नाहीत. अशा पदांबाबत संबंधित विभागांनी स्वतंत्रपणे निर्णय घ्यावेत.

७. हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक-११३०३/सेवा-१०, दिनांक २२ मे, २००० अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

प्रकाश लोखंडे
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

राज्य शासन सेवेतील निरनिराळ्या
वेतनश्रेणीतील पदांचे वर्गीकरण -
५व्या वेतन आयोगानुसार केलेल्या
वेतनश्रेण्यांबाबत स्पष्टीकरण

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एसआरव्ही - २०१५/प्र.क्र.४७०/कार्या.१२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
तारीख: २७ मे, २०१६

वाचा :-

शासन निर्णय क्रमांक: सामान्य प्रशासन विभाग, एसआरव्ही-१०९८/१६४४/प्र.क्र.२/१९/१२
दि. २७.२००२

प्रस्तावना :-

५ व्या वेतन आयोगाच्या अनुषंगाने राज्य शासन सेवेतील पदांचे गटनिहाय वर्गीकरण संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये करण्यात आलेले आहे. सदरहू शासन निर्णयातील पदांच्या वर्गीकरणाच्या अनुषंगाने रु. ५५००-९०००/- या वेतनश्रेणीतील पदे गट-ब मध्ये की गट-क मध्ये येतात असा संभ्रम निर्माण झाला आहे. सदरहू संभ्रम दूर करण्याच्या अनुषंगाने दि.०२.०७.२००२ च्या शासन निर्णयातील तपशिलाबाबत व पदांच्या वर्गीकरणाबाबत स्पष्टीकरण करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :-

दि.२७.२००२ च्या शासन निर्णयातील तपशिलाबाबत व पदांच्या वर्गीकरणाबाबत या शासन निर्णयात खालीलप्रमाणे स्पष्टीकरण करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	पदांचा तपशिल	स्पष्टीकरण	वेतनश्रेण्या	पदांचे वर्गीकरण
१.	ज्या पदांचे वेतन किंवा पदाच्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु.११५००/- पेक्षा कमी नाही, अशी पदे,	ज्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु.११५०० व त्यापेक्षा अधिक आहे अशी पदे	रु.७४५०-११५०० व वरील वेतनश्रेणींच्या पेक्षा जास्त वेतनश्रेणी असलेली पदे.	गट-अ
२.	ज्या पदांचे वेतन किंवा पदाच्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु.९०००/- पेक्षा कमी नाही आणि रु.११५००/- पेक्षा कमी आहे, अशी पदे,	ज्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु. ९००० ते रु.११४९९ या दरम्यान आहे अशी पदे.	१. ५५००-१७५-९००० २. ६०००-१७५-९८५०-१५०-१०००० ३. ६५००-२००-१०५०० ४. ७२२५-२२५-११०५० ५. ७४५०-२२५-११०५०	गट-ब

शासन निर्णय क्रमांक: एसआरव्ही - २०१५/प्र.क्र.४७०/कार्या.१२

३.	ज्या पदांचे वेतन किंवा पदाच्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु.४४००/- पेक्षा कमी नाही आणि रु.९०००/- पेक्षा कमी आहे, अशी पदे,	ज्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु. ४४०० ते रु.८९९९ या दरम्यान आहे अशी पदे.	१. २७५०-४४०० २. ३०५०-४५९० ३. ३२००-४९०० ४. ४०००-६००० ५. ४५००-९२५-७००० ६. ५०००-८०००	गट-क
४.	ज्या पदांचे वेतन किंवा पदाच्या वेतनश्रेणीची कमालमर्यादा रु. ४४००/- पेक्षा कमी आहे, अशी पदे,	ज्या वेतनश्रेणीची कमाल मर्यादा रु.४३९९ व त्यापेक्षा कमी आहे अशी पदे	१. २६५०-४००० २. २६५०-४००० व सदरहू वेतनश्रेणी पेक्षा कमी वेतनश्रेणी असलेली पदे.	गट-ड

२. दि.०२.०७.२००२ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ३,४,५ व ६ मधील आदेश जसेच्या तसे लागू राहतील. तसेच वरील आदेशामध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी पदनिर्मितीच्या आदेशामध्ये, आकृतीबंध निश्चितीच्या आदेशामध्ये अथवा सेवा प्रवेश नियमांमध्ये ज्या पदांचा उल्लेख विवक्षितपणे गट अ/ब/क/ड असा आहे त्यांच्या वर्गीकरणामध्ये बदल होणार नाही.

३. सदरहू शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.६९/२०१६/सेवा-९ दि.०४.०४.२०१६ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०५२७१५४७२६१७०७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Subhash
Hanmant
Umaranikar

Digitally signed by Subhash Hanmant Umaranikar
DN: cn=Subhash Hanmant Umaranikar, o=Government of Maharashtra, email=Subhash.Hanmant.Umaranikar@maharashtra.gov.in, postalCode=400032, serialNumber=1, c=IN
Date: 2016.03.27 12:25:41 +05'30'

(सु.ह.उमराणीकर)

उप सचिव (सेवा), महाराष्ट्र शासन

**Employment Exchanges--
Recruitment of Class III and Class IV
servants in Government Service through the-**

**GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT,
Circular No.RTR-1068/C-10091/J,
Sachivalaya, Bombay-32 (BR), 2nd December 1968.**

CIRCULAR

Orders have been issued under Government circular, Political and Services Department No.RTR-1056/J, dated the 23rd October 1956 directing the appointing authorities that vacancies which are likely to last for more than a month and which are not required to be filled by promotion or through the Public Service Commission should be notified to the local Employment Exchanges with a request to depute suitable candidates for appointment therein and the vacancies which are not likely to last for more than a month need not be reported to the Employment Exchanges, if the appointing authorities concerned are satisfied that there is no adequate time to obtain candidates from Employment Exchanges. It has noticed by Government that despite the above order candidates are being recruited to Class III and Class IV posts, otherwise than through the Employment Exchanges and hence with view to putting a stop to this irregularity, Government again issued orders under Government Circular, General Administration Department No.RTR-1065/J, dated the 23rd August 1965 to the effect that the appointing authorities should take particular care to see that Government orders conveying the need of making recruitment through the Employment Exchanges are followed scrupulously and even where in view of urgency they are forced to make appointments directly without reference to the Employment Exchanges they should ensure that the persons so appointed are not continued in service for more than three months and that they are replaced by persons recruited through the Employment Exchanges within this period.

2. It has come to the notice of Government that instead of interpreting the orders contained in Government circular, General Administration Department No.RTR-1065/J, dated the 23rd August 1965 as a measure to avoid immediate dislocation of work, some appointing authorities have misinterpreted them as a permission to make direct recruitment upto a period of three months straightway without making any effort to obtain candidates from the Employment Exchanges for temporary vacancies which are likely to last upto three months. It is, therefore, specifically brought to the notice of all the appointing authorities that it is only permissible to make direct appointments without reference to the Employment Exchanges for vacancies in Class III and Class IV posts which are not likely to last for more than month and the appointing authorities are satisfied that there is no adequate time to obtain candidates from the Employment Exchanges. If such posts are likely to continue beyond one month for any reason the appointing authorities should see that the persons appointed directly are replaced by Employment Exchange candidates as early as possible and in any case within three months. This should not be interpreted as a permission to make direct recruitment to vacancies which are likely to last upto a period

of three months. It is in very exceptional circumstances that the candidates recruited otherwise than through the Employment Exchanges should continue beyond one month and in no case should they be continued beyond three months.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

S.M. Laxame
Under Secretary to the Government of Maharashtra
General Administration Department.

सेवायोजन कार्यालय

शासनाच्या चतुर्थ श्रेणीतील निवृत्त कर्मचाऱ्यांच्या
मुलास/अविवाहित मुलीस शासनाच्या सेवेत
नोकरीसाठी सेवायोजन कार्यालयाच्या शिफारशीची
अट रद्द करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक-आरटीआर-१०८०/८११/१२,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १४ एप्रिल, १९८१.

परिपत्रक

सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-आरटीआर-१०६८/सी/१००९१ दिनांक २ डिसेंबर, १९६८ च्या शासन परिपत्रकानुसार तृतीय व चतुर्थ श्रेणीतील एक महिन्यापेक्षा अधिक कालावधीकरिता भरण्यात येणाऱ्या पदांवर सेवायोजन कार्यालयाने पुरस्कृत केलेल्या उमेदवारांतूनच नेमणूक करावी असे बंधन आहे. प्रस्तुत आदेश शिथिल करून चतुर्थ श्रेणीतील निवृत्त कर्मचारी अथवा या श्रेणीतील एक वर्षाच्या कालावधीमध्ये निवृत्त होणारे कर्मचारी यांच्या मुलास/अविवाहित मुलीस शासन सेवेतील चतुर्थश्रेणी पदांवरील नोकरीसाठी विशेष बाब म्हणून सेवायोजन कार्यालयाच्या शिफारशीची अट खालील शर्तीवर रद्द करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे.

- १) उमेदवारांनी चतुर्थ श्रेणीतील पदांकरिता विहित करण्यात आलेल्या सेवा प्रवेश नियमातील शैक्षणिक अर्हता, वय या अटीची पूर्तता करणे आवश्यक आहे.
- २) चतुर्थ श्रेणीतील निवृत्त किंवा एक वर्षाच्या कालावधीमध्ये निवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या फक्त एका मुलास किंवा अविवाहित मुलीस फक्त चतुर्थ श्रेणीतील पदांवरील नेमणूकीकरिता सेवा योजन कार्यालयाच्या शिफारशीची अट रद्द करण्याची सवलत दिली जाईल.
- ३) सेवायोजन कार्यालयाच्या शिफारशीची अट जरी रद्द करण्यात आली असली तरी अर्जदार उमेदवाराने अर्ज करण्यापूर्वी आपले नाव स्थानिक सेवायोजन कार्यालयामध्ये नोंदणी करणे आवश्यक आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-

विशेष सचिव (सेवा), महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग.

सेवा योजन कार्यालय

शासनाच्या चतुर्थ, श्रेणीतील निवृत्त कर्मचाऱ्यांच्या मुलास/ अविवाहित मुलीस शासनाच्या सेवेत नोकरीसाठी सेवा योजन कार्यालयाच्या शिफारशीची अट रद्द करण्याबाबत.....

महाराष्ट्र शासन,

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन परिपत्रक क्रमांक. आरटीआर – १०८०/८१९-१२

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२. दिनांक:- १० डिसेंबर, १९८१.

पहा:- शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक, आरटीआर – १०८०/८१९-१२, दिनांक १४ एप्रिल, १९८१.

शासन परिपत्रक :- सामान्य प्रशासन विभागाच्या क्रमांक आरटीआर – १०८०/८१९/१२, दिनांक १४ एप्रिल, १९८१ च्या शासन परिपत्रकान्वये असे आदेश देण्यात आले आहेत की, चतुर्थ श्रेणीतील निवृत्त कर्मचारी अथवा या श्रेणीतील एक वर्षाच्या कालावधीमध्ये निवृत्त होणारे कर्मचारी यांच्या मुलास/अविवाहित मुलीस शासन सेवेतील चतुर्थ श्रेणी पदावरील नोकरीसाठी विशेष बाब म्हणून त्या परिपत्रकात नमूद केलेल्या शर्तीवर सेवा योजन कार्यालयाच्या शिफारशीची अट रद्द करण्याचा शासनाने निर्णय घेतलेला आहे. त्या आदेशांच्या संदर्भात बऱ्याच कार्यालयांनी काही मुद्दे उपस्थित केले होते. त्यांचे स्पष्टीकरण खालीलप्रमाणे करण्यात येत आहे :-

मुद्दे**स्पष्टीकरण**

1) चतुर्थ श्रेणीतील सेवा निवृत्ती कर्मचाऱ्यांच्या मुलास/मुलीस नोकरी देताना तो कर्मचारी निवृत्त केव्हा झालेला आहे यावर कालमर्यादेच्या बाबतीत काही बंधन आहे काय?	1) नाही. दिनांक. १४-४-१९८१ पूर्वी केव्हाही निवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांना/त्यांच्या मुलांना हे आदेश लागू आहेत.
2) ज्या कार्यालयातून चतुर्थ श्रेणी कर्मचारी निवृत्त झाला असेल, त्याच कार्यालयात त्याच्या मुलास अथवा मुलीस नोकरीत घेणे बंधनकारक आहे काय?	2) नाही. ज्या शासकीय कार्यालयात चतुर्थ श्रेणीतील पद रिक्त असेल त्या कार्यालयांकडे अशा कर्मचाऱ्यांनी अथवा त्यांच्या मुलांनी परस्पर अर्ज करावयाचा आहे.
3) अशा नेमणुका तात्पुरत्या रिकाम्या होणाऱ्या पदांकरिताच मर्यादित आहेत किंवा कायम स्वरूपाच्या पदांवर अशा नेमणुका करण्याची मुभा आहे?	3) चतुर्थ श्रेणीतील कोणत्याही स्वरूपाच्या रिक्त पदावर उदा. रजेच्या कारणास्तव किंवा कायम स्वरूपाच्या दीर्घ मुदतीच्या पदावरही नेमणुका करता येतील.
4) चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्यांच्या मुलाची /मुलीची नेमणूक होण्यापूर्वी जर तात्पुरत्या स्वरूपाच्या (रजेच्या कारणास्तव) नेमणुका झालेल्या असतील तर, चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्यांच्या मुलास	4) नाही. कोणत्याही कारणासाठी सेवा समाप्ती करणे भाग पडत असेल व रजेच्या मुदतीत केलेल्या नेमणुका नियमानुसार केलेल्या असतील तर, कनिष्ठतेनुसार (Last come first go) या

- सेवेतून कमी न करता, त्यांच्या आधी नोकरीत प्रविष्ट झालेल्या कर्मचाऱ्याला सेवामुक्त करता येईल काय?
- 5) जे चतुर्थ श्रेणी कर्मचारी स्वेच्छेने सेवानिवृत्त झाले आहेत, त्यांच्या मुलांना सुध्दा त्या सवलतीचा लाभ देता येईल काय?
- 6) सेवानिवृत्त झालेल्या किंवा एक वर्षाच्या कालावधीमध्ये निवृत्त होणाऱ्या चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्यांचा एक मुलगा आधीच शासन सेवेत असल्यानंतर सुध्दा त्याच्या दुसऱ्या मुलास ह्या आदेशांचा लाभ देता येईल काय ?
- 7) सेवानिवृत्त चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्यांचा मुलगा/अविवाहित मुलगी वर्ग-३ मधील पदासाठी आवश्यक असलेली शैक्षणिक अर्हता धारण करीत असेल तर, त्याला/तिला वर्ग-३ मध्ये नेमणूक देता येईल काय?
- 8) चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्याला मुलगा किंवा मुलगी नसेल तर, त्याच्या इतर नातेवाईकांना त्या आदेशांचा लाभ देता येईल काय?
- 9) दिनांक १४-४-१९८१ चे आदेश रूपांतरित आस्थापना व इतर आस्थापना (नियम आस्थापना सोडून) लागू आहेत काय?
- 10) दिनांक २३-४-१९७६ च्या आदेशानुसार अनुकंपा कारणास्तव व दिनांक १४-४-१९८१ च्या आदेशानुसार सेवा निवृत्तीच्या कारणास्तव जर दोन उमेदवारांकडून एका जागेसाठी अर्ज आले तर, कोणाचा विचार प्रथम करावयाचा?
- सर्वसाधारण तत्वानुसार सर्वात शेवटी नियुक्त झालेल्या कर्मचाऱ्यास प्रथम सेवामुक्त करावे.
- 5) होय.
- 6) नाही.
- 7) नाही. वर्ग-३ मधील लिपिक वर्गीय पदे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग/ प्रादेशिक निवड मंडळे यांच्या कक्षेत येत असल्यामुळे त्यांच्यामार्फत निवड झाल्याशिवाय शासन सेवेतील वर्ग-३ मधील पदावर सदरील योजनेनुसार नेमणूक देता येणार नाही.
- 8) नाही. मात्र अशा कर्मचाऱ्याची पत्नी परिपत्रकात दिलेल्या अटीची पूर्तता करीत असेल तरच तिचा चतुर्थ श्रेणीतील पदावर नेमणुकीसाठी विशेष बाब म्हणून शासनाच्या पूर्व सहमतीने विचार करता येईल.
- 9) ज्या आस्थापनेवरील चतुर्थ, श्रेणी कर्मचारी स्थायी (confirm) होतात आणि नियत वयोमानाप्रमाणे 60 वर्ष पूर्ण झाल्यावर सेवानिवृत्त होतात त्या आस्थापनेवरील चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्यांना हे आदेश लागू आहेत. कार्यव्ययी आणि रोजंदारी आस्थापनेवरील कर्मचारी वरील नियमात बसत नसल्याने त्यांना हे आदेश लागू पडणार नाहीत.
- 10) अनुकंपा कारणास्तव नोकरीसाठी असलेल्या अर्जाचा विचार प्रथम करावा.

2. दिनांक १४-४-१९८१ च्या परिपत्रकातील आदेश काढण्यामागे शासनाने चतुर्थ श्रेणीतील निवृत्त कर्मचाऱ्यांबाबत सहानुभूतीचे धोरण स्पष्ट आहे. चतुर्थ श्रेणीतील निवृत्त कर्मचाऱ्यांच्या फक्त एकाच मुलाला/अविवाहित मुलीला परिपत्रकातील अटीप्रमाणे लाभ मिळेल हे विभाग प्रमुखांनी/कार्यालय प्रमुखांनी कृपया पहावे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सही/-

व.अं. कोटेश्वर

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

सेवाभरती रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन
केंद्रामार्फत (सेवायोजन कार्यालये) व प्रसार
माध्यमातून प्रसिध्दी देऊन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन.

सामान्य प्रशासन विभाग

परिपत्रक क्र:- संकीर्ण -१००३/प्रक्र-१६/२००३/१३-अ,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३९.

दिनांक:-१९ नोव्हेंबर २००३

- वाचा:- १) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरबी१०८०/१९
दि. ७ ऑक्टोबर, १९८०,
२) शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग, क्र.इएमपी १९८५/५००४७१/(१९९१)/सेवा-१,
दि.१० एप्रिल, १९९१.
३) भारत सरकार, कामगार मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.डीजीई अॅडटी-सी-१८०१८/५
१६ -ईई-१, दि.४जून, १९९८.

परिपत्रक

संदर्भाधीन अ.क्र.१ व अ.क्र.२ येथील आदेशान्वये शासकीय, निमशासकीय, महामंडळे, सहकारी संस्था, स्वायत्त संस्था, सार्वजनिक उपक्रम इत्यादींच्या अधिपत्याखालील सर्व कार्यालयांमधील तृतीय व चतुर्थ श्रेणीतील रिक्त पदे सेवा योजन केंद्रामध्ये अधिसूचित करणे आणि रिक्त पदांवरील भरती सेवायोजन कार्यालयाने शिफारस केलेल्या उमेदवारांमधूनच भरणे नियुक्ती प्राधिका-यांवर बंधनकारक असल्याचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

१. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हील अॅप्लीकेशन क्र. ११६४६/ ११७९४/१९९६ प्रकरणी दि.२२ ऑगस्ट १९९६ रोजी शासकीय, निमशासकीय किंवा खाजगी आस्थापनेत रिक्त पदे भरण्याबाबतच्या कार्यपध्दती संबंधी खालील प्रमाणे सूचना दिल्या आहेत:-

" It should be mandatory for the requisitioning authority/establishment to intimate the employment exchange and employment exchange should sponsor the names of the candidates to the requisitioning departments for selection strictly according to seniority and reservation as per requisition. In addition, the appropriate department or undertaking or establishment, should call for the names by publication in the newspapers having wider circulation and also display on their office notice boards or announce on radio, television and employment news bulletins and then consider the cases of all the candidates who have applied

३. मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या उपरोक्त सूचनांनुसार असे आदेश देण्यात येत आहेत की, शासकीय/ निम शासकीय कार्यालये, महामंडळे, सहकारी संस्था, स्वायत्त संस्था, सार्वजनिक उपक्रम इ. च्या अधिपत्याखालील सर्व कार्यालयांमधील रिक्त पदे भरताना (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेत येणारी पदे वगळून) रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्राकडून (सेवायोजन कार्यालये) ज्येष्ठतेनुसार

यादी प्राप्त करून घेण्यात यावी. त्याचबरोबर रिक्त पदांबाबतची जाहिरात सर्व प्रसार माध्यमांतून (वर्तमानपत्रातील जाहिरातीद्वारे, दूरदर्शन, रेडिओ, नोटीस बोर्ड इ.) प्रसिध्दी देऊन अर्ज मागविण्यात यावेत व वरील दोन्ही प्रकारे प्राप्त होणा-या याद्यांमधून / अर्जांमधून पात्र उमेदवारांची विहित पध्दतीनुसार निवड करण्यात यावी.

४. सर्व मंत्रालयीन विभागांनी वरील आदेश त्यांच्या प्रशासकीय अधिपत्याखालील सर्व कार्यालयांना / नियुक्ती प्राधिका-यांना कळवावेत आणि या आदेशांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी केली जाईल याबाबत दक्षता घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(चारुशीला सोहोनी)

प्रधान सचिव (सेवा), महाराष्ट्र शासन.

नामनिर्देशनाच्या कोटयातील
गट-"ड" ची रिक्त पदे भरणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक. एसआरव्ही-२००४/प्र.क्र.१२/०४/बारा,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ७ जून, २००४.

- वाचा: १.शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.: आरटीआर-१०६८/सी/१००९१/जे, दि.२.१२.१९६८.
२.शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.: एसआरव्ही-१०८०/१२, दि.७.१०.१९८०.
३.शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.:संकीर्ण-१००३/प्र.क्र.९६/२००३/१३-अ, दि.१९.११.२००३

शासन निर्णय

संदर्भाधीन अ.क्र. :१ व अ.क्र. :२ येथील आदेशान्वये सर्व शासकीय,निमशासकीय,स्थानिक स्वायत्त संस्था, महामंडळे व सार्वजनिक उपक्रम इत्यादींच्या अधिपत्याखालील सर्व कार्यालयातील नामनिर्देशनाच्या कोटयातील गट-ड ची रिक्त पदे सेवायोजन केंद्रामध्ये अधिसूचित करणे आणि रिक्त पदावरील भरती सेवायोजन कार्यालयाने शिफारस केलेल्या उमेदवारामधूनच भरण्याचे नियुक्ती प्राधिका-यावर बंधनकारक असल्याचे आदेश निर्गमित केलेले आहेत. तसेच संदर्भाधीन अ.क्र. :३ येथील आदेशान्वये उपरोक्त कार्यालयातील गट-ड ची रिक्त पदे भरताना रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्राकडून (सेवायोजन कार्यालये) ज्येष्ठतेनुसार यादी प्राप्त करून घेऊन आणि त्याचबरोबर मा.सर्वाच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार विविध प्रसारमाध्यमातून (वर्तमानपत्रे, दुरदर्शन, रेडियो, नोटीसबोर्ड इ.) व्यापक प्रसिध्दी देऊन अर्ज मागवून पात्र उमेदवारांची विहित पध्दतीनुसार निवड करण्यात यावी असे आदेश निर्गमित केले आहेत. तथापि सदर पदे भरताना कोणती पध्दती अनुसरण्यात यावी ही बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यासंदर्भात शासनाने आता असा निर्णय घेतला आहे की, यापुढे गट-ड ची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने भरताना ७५% लेखी अथवा किमान शैक्षणिक पात्रतेच्या इयत्तेत/परिक्षेत उमेदवारांना मिळालेल्या गुणांद्वारे व २५% तोंडी गुणांद्वारे भरतीची प्रक्रिया करण्यात यावी.

२. लेखी परिक्षेकरिता अथवा जाहिरात प्रसिध्द करण्याकरिता येणारा खर्च नियुक्ती प्राधिका-यांनी आपल्या कार्यालयाकरिता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.
३. सर्व मंत्रालयीन विभागांनी वरील आदेश त्यांच्या प्रशासकीय अधिपत्याखालील सर्व कार्यालयांना/नियुक्ती प्राधिका-यांना कळवावेत आणि या आदेशाची अंमलबजावणी काटेकोरपणे केली जाईल याची दक्षता घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-
बा.बा. नारायणकर
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

मा. सर्वोच्च न्यायालयाने तात्पुरत्या / अस्थायी
नियुक्त्या नियमित न करण्याबाबत दिलेले निर्णय.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन परिपत्रक, क्रमांक:एसआरव्ही-२००५/प्र.क्र.४७/०५/१२,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :-२५ ऑगस्ट, २००५.

परिपत्रक

शासकीय, निमशासकीय, महामंडळे, सार्वजनिक उपकरण, स्वायत्त संस्था यांमधील गट-अ ते ड मधील सरळसेवेच्या कोट्यातील नामनिर्देशनाद्वारे भरण्याची पदे शासनाने विहित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, जिल्हा निवड समित्या आणि विविध विभागांनी नियुक्त केलेल्या नियुक्तसमित्या यांच्यामार्फत स्पर्धा परीक्षाद्वारे निवड केलेल्या उमेदवारांमधून भरण्यात येतात. तथापि काही वेळा आयोग पुरस्कृत किंवा नियुक्तसमित्यांनी पुरस्कृत केलेले उमेदवार उपलब्ध नसल्यामुळे किंवा निवडसूची संपुष्टात आल्यामुळे नियमितरित्या नामनिर्देशनाद्वारे पदे भरणे शक्य होत नाही. तेव्हा तातडीची गरज म्हणून लोकसेवा आयोगाच्या किंवा निवड समित्यांच्या शिफारशीशिवाय काही नियुक्ती प्राधिकार्यांकडून तीन महिन्यांच्या किंवा चार महिन्यांच्या तत्वावर तात्पुरत्या/अस्थायी नियुक्त्या केल्या जातात. तथापि अशा तात्पुरत्या / अस्थायी नियुक्त्या विशिष्ट मुदतीनंतर संपुष्टात आणल्या जात नाहीत. त्या दीर्घ काळ चालू राहतात. त्यामुळे असे अस्थायी कर्मचारी सेवेत कायम करण्याची मागणी करतात. त्यांची सदर मागणी मान्य न केल्यास ते न्यायालयात अर्ज दाखल करतात. मात्र संबंधित नियम, आदेश यांचा योग्य आधार घेऊन शासनाची बाजू योग्य रितीने न्यायालयात मांडली जात नाही. तसेच अशा प्रकरणी मा.सर्वोच्च न्यायालय/मा.उच्च न्यायालय यांनी दिलेले आदेश न्यायालयांच्या निदर्शनास आणले जात नाही. सबब अशा प्रकरणात निर्णय शासनाविरुद्ध लागतात. परिणामी अशा कर्मचाऱ्यांना शासकीय सेवेत नियमित करावे लागते. अनेक प्रकरणात न्यायालयांच्या निर्देशांचे पालन करण्यासाठी सेवा प्रवेश नियमातील अटी देखील शिथिल कशाच्या लागतात.

२. अशाच एका प्रकरणात मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी मा.सर्वोच्च न्यायालयाने अलिकडेच ए.उमरानी विरुद्ध रजिस्ट्रार, को.ऑ.सोसायटीज, तामिळनाडू व इतर या सिव्हिल अपिल क्र.१४१३/२००३ आणि ३७७४-७६, ४४४६, ६४१५-१६, ७२८२, ९८५४, ९९३३, १०२४४-४५/२००३, ४४९५/२००४ आणि ४४७/२००४ या प्रकरणी दिनांक २८ जुलै, २००४ रोजी दिलेल्या निर्णयानुसार आदेश निर्गमित करण्याची सूचना केली होती. त्यास अनुसरून सदर प्रकरणातील सर्वोच्च न्यायालयाच्या सदर निर्णयातील संक्षिप्त बाबी खालीलप्रमाणे सर्वांच्या निदर्शनास आणून देण्यात येत आहेत :-

a) Regularisation cannot be mode of recruitment by any State within the meaning of Article 12. It is a settled proposition that the appointment made in violation of the mandatory provision of the statute and in particular ignoring the minimum educational qualification and other qualifications would be wholly illegal and such illegality cannot be cured by taking recourse of regularisation.

b) Those who come by back door should go through that door.

c) Regularisation further cannot be given to the employees whose services are ad-hoc in nature.

d) No regularisation is permissible in exercise of the Statutory power conferred under Article 12 of the Constitution of India when the appointments are in contravention of the statutory rules.

e) No regularisation is permissible in exercise of the statutory power conferred under Article 162 of the Constitution if the appointments have been made in contravention of the statutory rules.

f) It is trite that appointments cannot be made on political considerations and in violation of the Government directions for reduction of establishment expenditure or filling up of vacant posts or creating new posts including regularisation of daily wage employees.

g) There is no scope for regularisation unless the appointments were made on a regular basis.

h) If the employees are appointed for the purpose of a scheme, they do not acquire vested right of continuance after the project is over.

३. तसेच मा.सर्वोच्च न्यायालयाने डॉ.(श्रीमती) चंचल गोयल विरुद्ध राजस्थान शासन सिविल अपिल क्र.७७४४/१९९७ याप्रकरणी दिनांक १८/२/२००३ रोजी पारीत केलेल्या आदेशात देखील स्पष्ट केले आहे की, मूळ नियुक्ती विहित मार्गाने केलेली असल्याशिवाय सेवा नियमित करता येणार नाही. सदर आदेशात आणखी स्पष्ट केले आहे की, लोकसेवा आयोगाच्या काळातील पदावर तात्पुरत्या/अस्थायी स्वरूपात नियुक्त केलेला कोणताही कर्मचारी त्या पदावर कितीही वर्षे सेवेत राहिला तरी कायम करण्याचा हक्क सांगू शकत नाही.

४. सर्वोच्च न्यायालयाच्या वरील दोन्ही निर्णयातील केवळ ठळक बाबी वर नमूद केलेल्या आहेत. अधिक तपशिलाकरीता संबंधितांनी मा.न्यायालयाचा संपूर्ण निकालांचे अवलोकन करावे, असेही सूचित करण्यात येत आहे.

५. सर्व मंत्रालयीन विभाग, विभाग प्रमुख आणि कार्यालय प्रमुख यांना निर्देशित करण्यात येते की, मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे उपरोक्त आदेश पाहता सर्व पदावरील नियुक्त्या विहित मार्गाने/माध्यमागर्कत करण्याची दक्षता घ्यावी. अत्यंत तातडीची गरज म्हणून तात्पुरत्या/अस्थायी नियुक्त्या कराव्या लागल्या तर त्या विहित वेळेत संपुष्टात आणण्याची दक्षता घ्यावी. तसेच अशा कर्मचा-यांनी त्यांना नियमित सामावून घेण्याची मागणी केल्यास ती मान्य करता येणार नसल्याचे त्यांना स्पष्टपणे सांगण्यात यावे. तसेच यासंदर्भात न्यायालयात प्रकरण दाखल झाल्यास मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या वरील न्याय निर्णयांचा संदर्भ देऊन युक्तीवाद करण्याच्या सूचना सरकारी बक्रीलांना देण्यात याव्यात.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

न. कुमार
(नवीन कुमार)
अपर मुख्य सचिव (सेवा)

शासकीय विभाग/कार्यालयातील
गट ड मधील नामनिर्देशनाची
(सरळसेवेची) पदे भरताना मौखिक
परीक्षा न घेता लेखी परीक्षा घेऊन
पदभरती करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक:एसआरव्ही-२०१२/प्र.क्र. १२४/१२,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक- १२.३.२०१३.

- वाचा (१) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.संकीर्ण-१००३/प्र.क्र.९६/२००३/१३-अ, दि.१९.११.२००३.
- (२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-२००४/प्र.क्र.१२/०४/१२, दि.७.६.२००४.
- (३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.प्रानिमं-१०११/प्र.क्र.९९/११/१३-अ, दि.२६.१२.२०११.
- (४) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-२०१२/प्र.क्र.१८६/१२, दि.२५.७.२०१२.

प्रस्तावना:-

शासकीय / निमशासकीय कार्यालयातील तसेच महामंडळ, स्वायत्त संस्था इ. च्या अधिपत्याखालील कार्यालयातील रिक्त पदे भरताना रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्राकडून यादी मागवून तसेच रिक्त पदांची जाहीरात सर्व प्रसार माध्यमातून प्रसिध्द करून अर्ज मागवून, वरीलप्रमाणे यादीतून व अर्जांमधून पात्र उमेदवारांची विहित पध्दतीनुसार निवड करण्याचे आदेश संदर्भाधीन अ.क्र.१-येथील शासन परिपत्रकान्वये दिले आहेत. गट ड ची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने भरताना अवलंबावयाच्या कार्यपध्दतीबाबत संदर्भाधीन अ.क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये आदेश दिले आहेत. भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळाच्या कक्षेतील, गट क मधील नामनिर्देशनाची पदे भरताना मौखिक परीक्षा न घेता लेखी परीक्षा घेऊन पदभरती करण्याबाबत संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या स्तरावर निर्णय घेण्याबाबत संदर्भाधीन अ.क्र.३ येथील शासन निर्णयान्वये आदेश दिले आहेत. याप्रमाणेच गट ड मधील नामनिर्देशनाची पदे भरताना मौखिक परीक्षा न घेता लेखी परीक्षा घेऊन पदभरती करण्यास मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:-

शासनाने असा निर्णय घेतला आहे की, " गट ड मधील एखाद्या संवर्गातील पदभरती करताना, मुलाखती न घेता केवळ लेखी परीक्षेच्या आधारे निवडयादी तयार करण्याबाबत

मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाची खात्री झाली असल्यास जाहीरात देण्यापुर्वी म्हणजेच भरती प्रक्रीया सुरु करण्यापुर्वी त्यांनी शासन मान्यतेने दि.७.६.२००४ च्या शासन निर्णयामधील गुणमर्यादेच्या अधीन राहून फक्त लेखी परीक्षेच्या आधारे निवड्यादी तयार करून त्याआधारे भरती करण्याचा निर्णय संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागास त्यांच्या स्तरावर घेता येईल. मात्र फक्त लेखी परीक्षेच्या आधारे भरती करण्यामुळे काही आक्षेप आल्यास अथवा न्यायालयीन प्रकरण उद्भवल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाची राहिल." तसेच पदभरतीसंदर्भात संदर्भाधीन अ.क्र. ४ येथील शासन निर्णयान्वये दिलेल्या आदेशाचे व याअनुषंगाने वेळोवेळी देण्यात येणाऱ्या आदेशाचे पालन करणे आवश्यक राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१३०३१२१५४४२७३६०७ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(के.पी.बक्षी)

अपर मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

शासकीय विभाग/कार्यालयातील गट अ ते गट ड संवर्गातील सरळसेवेची पदे भरण्यासाठी विहित केलेली प्रतिवर्षी मंजूर पदांच्या कमाल ३ टक्के ची मर्यादा रद्द करण्याबाबत.

भारत शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: एसआरव्ही-२०१४/प्र.क्र.४५/१२,

मादाम काना मागग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

तारीख: ३ जून, २०१४.

वाचा-

- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: एसआरव्ही-२०१२/ प्र.क्र.१८६/१२, दि.२५.७.२०१२.
- २) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: एसआरव्ही-२०१२/ प्र.क्र.१८६/१२, दि.२८.२.२०१३.

प्रस्तावना -

शासकीय विभाग/कार्यालयातील गट अ ते गट ड मधील सरळसेवा कोटयातील पदांपैकी, मंजूर पदांच्या प्रतिवर्षी कमाल ३ टक्के इतक्या कमाल मर्यादेपर्यंतच रिक्त पदे विहित कार्यपध्दतीने भरण्याचे अधिकार नियुक्ती प्राधिकार्यांना राहतील असे आदेश संदर्भाधीन क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये दिले आहेत. तसेच सरळसेवेची पदे प्रतिवर्षी मंजूर पदांच्या कमाल ३ टक्केपेक्षा जास्त प्रमाणात भरण्याची आवश्यकता असल्यास, या शासन निर्णयान्वये स्थापन केलेल्या प्रधान सचिव (सेवा) यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीपुढे प्रस्ताव पूर्ण समर्थनासह ठेवण्याची मुभा प्रशासकीय विभागांना दिली आहे.

२. शासन सेवेतील गट अ व गट ब (राजपत्रित) ची दि.३१ डिसेंबर २०१४ अखेरपर्यंत रिक्त होणारी पदे भरण्यासाठी, मागासवर्गीयांच्या अनुशेषाची व अपंग अनुशेषाची गट अ ते गट ड ची पदे भरण्यासाठी प्रतिवर्षी कमाल ३ टक्के ची मर्यादा संदर्भाधीन क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये यापुर्वीच शिथिल केली आहे. तसेच ज्या संवर्गात मंजूर पदसंख्येनुसार सरळसेवा कोटयात येणारी पदे ३५ वा त्यापेक्षा कमी आहेत अशा संवर्गातील पदे या मर्यादेतून वगळली आहेत. त्यामुळे गट ब(अराजपत्रित), गट क व गट ड मधील ज्या

संवर्गातील सरळसेवा कोटयातील पदे ३५ पेक्षा जास्त आहेत अशा संवर्गातील, मागासवर्गीयांच्या/अपंग अनुशेषाची पदे वगळून उर्वरीत पदे भरण्यास मान्यतेचे प्रस्ताव प्रधान सचिव (सेवा) यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीसमोर ठेवण्यात येतात. मात्र प्रस्ताव सदर समितीसमोर ठेवणे, समितीने पदभरतीबाबत शिफारस केल्यावर त्यास मा.प्रभारी मंत्री व मा.मुख्यमंत्री यांची मान्यता घेऊन पदभरतीची कार्यवाही करणे यास बराच कालावधी लागतो. यास्तव संदर्भाधीन क्र. १ व २ येथील शासन निर्णयान्वये दिलेले आदेश रद्द करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय -

३. यासंदर्भात शासन खालीलप्रमाणे निदेश देत आहे. :-

- १) सरळसेवेची पदे प्रतिवर्षी मंजूर पदांच्या कमाल ३ टक्के मर्यादेपर्यंत भरण्याबाबत संदर्भाधीन क्र. १ व २ येथील शासन निर्णयान्वये दिलेले आदेश याअन्वये रद्द करण्यात येत आहेत. यामुळे नियुक्ती प्राधिकार्यांना त्यांच्या अधिपत्याखालील गट अ ते गट ड संवर्गातील सरळसेवा कोटयातील रिक्त पदे विहित कार्यपध्दतीने भरण्याची कार्यवाही करता येईल.
- २) संबंधित आस्थापनेवरील पदांचा आकृतीबंध निश्चित/सुधारीत करणे, विशिष्ट कालावधीपेक्षा जास्त काळ रिक्त राहिलेली पदे व्यपगत होणे आणि व्यपगत झालेली पदे पुनर्जिवित करणे याबाबत वित्त विभागाने वेळोवेळी दिलेले आदेश विचारात घेऊन रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही विहित कार्यपध्दतीने करणे आवश्यक राहिल.
- ३) संदर्भाधीन क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये स्थापन केलेल्या समितीसमोर यापुर्वीच ठेवलेल्या प्रस्तावावर समितीने केलेल्या शिफारशीच्या अनुषंगाने उचित स्तरावरून मान्यता घेऊन पदे भरण्यासाठी जाहीरात दिली असेल अशा संवर्गातील उर्वरीत रिक्त पदे पुढील भरतीप्रक्रीयेमध्ये भरण्यात यावी. ज्या संवर्गातील पदे भरण्यासाठी अद्याप जाहीरात दिलेली नाही, अशा संवर्गातील सर्व रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही करता येईल. मात्र वरील (२) येथील आदेशाच्या अधीन राहून ही कार्यवाही करण्यात यावी. तसेच एकूण रिक्त पदांसाठी आरक्षण निश्चितीची कार्यवाही करणे आवश्यक राहिल.
- ४) रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही करताना, सदर पदांसाठी अपेक्षित खर्चाची तरतूद असल्याची खात्री करणे आवश्यक राहिल. तसेच अपेक्षित खर्चाची तरतूद नसल्यास त्याबाबत वित्त विभागाशी विचारविनिमय करून कार्यवाही करावी.

शासन निर्णय क्रमांक: एसआरव्ही-२०१४/प्र.क्र.४५/१२,

---

४. सर्व प्रशासकीय विभाग, विभागप्रमुख व कार्यालयप्रमुख यांनी वरील आदेशांचे काटेकोरपणे पालन करून रिक्त पदे विहित कार्यपध्दतीने भरण्याबाबत उचित कार्यवाही करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०६०३१६५९०९४९०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**Bhagwan
Sahai**

Digitally signed by Bhagwan Sahai
DN: c=IN, o=All India Service,
ou=IAS, postalCode=400032,
st=Maharashtra, cn=Bhagwan Sahai
Date: 2014.06.03 17:29:54 +05'30'

(डॉ. भगवान सहाय)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र शासन

क्र. एसआरव्ही -२०१५/कोर्ट ८२/प्र.क्र.१७६/१२
सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मुंबई - ४०००३२.
दिनांक:- ०६ एप्रिल, २०१५

प्रति,

सर्व विभागिय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी

विषय :- रिट याचिका क्र. ११४०५/२०१४ ते ११४१२/२०१४

श्री.गणेश सिताराम मायने व इतर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर.
(शासन परिपत्रक दि.१४.०४.१९८१ नुसार शासनाच्या
चतुर्थश्रेणीतील निवृत्त कर्मचाऱ्यांच्या मुलास/अविवाहित मुलीस
शासनाच्या सेवेत नियुक्तीसाठी सेवानियोजन कार्यालयाच्या
शिफारशीची अट रद्द करणेबाबत)

संदर्भ :- १. या विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.आरटीआर१०८०/८१९/१२,
दि.१४.०४.१९८१
२. मा.उच्च न्यायालयाचे दि.१३.०३.२०१५ चे आदेश.

महोदय,

या विभागाच्या संदर्भ १ वरील दि.१४.०४.१९८१ च्या शासन परिपत्रकान्वये चतुर्थश्रेणीतील जे कर्मचारी शासन सेवेमधून सेवानिवृत्त होतात किंवा १ वर्षाच्या कालावधीत सेवानिवृत्त होतील अशा कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना गट-ड पदावर नेमणूका देण्याबाबत विहित मार्गदर्शक सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसार अशा कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना सेवायोजन कार्यालयाकडे नाव नोंदणी करण्याची अट शिथिल करण्यात आली आहे. या शासन परिपत्रकाच्या अनुषंगाने गट-ड पदावर दिलेल्या नेमणूका रद्द करण्यासंदर्भात व त्यांच्या सेवा समाप्त करण्यासंदर्भात वन विभागामध्ये उद्भवलेल्या प्रकरणामध्ये श्री.गणेश सिताराम मायने व इतर यांनी मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे याचिका क्र.११४०५/२०१४ ते ११४१२/२०१४ दाखल केलेल्या आहेत. सदर याचिकांच्या अनुषंगाने दि.१३.०२.२०१५ रोजी झालेल्या सुनावणीत मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाची प्रत या सोबत आपणाकडे पाठविण्यात येत आहे. मा.उच्च न्यायालयाने त्यांच्या आदेशामध्ये खालीलप्रमाणे निर्देश दिलेले आहेत:

“We further direct that no further recruitment/appointment shall be made consequent to the issuance of Government Circular dated 14th April, 1981. The order be communicated to all the District Collectors of State of Maharashtra.”

मा.उच्च न्यायालयाचे आदेश विचारात घेता दि.१४.०४.१९८१ च्या शासन परिपत्रकानुसार कोणत्याही नियुक्त्या/भरती न करण्याबाबत तसेच मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशांचा उल्लंघन होणार नाही याची कृपया सर्व संबंधितांनी दक्षता घ्यावी.

आपला,

(राजेंद्र सुर्वे)

सोबत : मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशाची प्रत

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

WITH
WRIT PETITION NO.11411 OF 2014

Dinesh Krishna Korde ...Petitioner.
versus
Deputy Conservator of Forest ..Respondent.

WITH
WRIT PETITION NO.11412 OF 2014

Mohan Laxman Kumbhar ...Petitioner.
versus
The Deputy Conservator of Forest ..Respondent.

Ms. Lata Patne for the petitioners.

Mr. P.G. Sawant, AGP for the State.

**CORAM : NARESH H. PATIL AND
A.S. GADKARI, JJ.**

13th March, 2015.

P.C.

Leave to add G.A.D. party.

2. Issue notice to Principal Secretary, GAD. Learned AGP waives service of notice.

3. We have perused the Government Circular dated 2nd December, 1968. On the prima-facie reading of the circular, we find that

the appointing authorities were permitted to make direct appointment without calling candidates from the Employment Exchanges for vacancies occurring in Class III and Class IV posts which were not likely to last for more than a month.

4. The respondent-State G.A.D. would contemplate as to whether the circular issued on 14th April, 1981 was in consonance with letter and spirit of circular dated 2nd December, 1968. We have perused the affidavit-in-reply filed by respondents 1 to 6 through Mr. Dattatray, Joint Secretary, the Revenue and Forest Department. The deponent referred to the Government Resolution of General Administration Department dated 7th June, 2004. In view of the contentions raised in paragraph 14 we find that circular issued by G.A.D. dated 14th April, 1981 is still in existence.

5. The G.A.D. shall consider following issues:

- (a) As to whether the Government Circular dated 14th April, 1981 was issued in consonance with the letter and spirit of circular dated 2nd December, 1968;
- (b) Whether the practice of issuing further GR dated 10th December, 1981 in the question answer form is proper way to deal with the policy decision taken by the State through Circular

dated 14th April, 1981;

(c) Whether in view of the pronouncement of Apex Court in the case of *Secretary, State of Karnataka & ors. v/s. Umadevi & ors. {(2010) 2 SCC 728}*, the policy of recruiting candidates directly under the circular dated 14th April, 1981 is valid.

6. The learned Counsel for the petitioner submits that such candidates were appointed in regular vacant posts and are working since last more than nine years. It is urged that such employees would be absorbed by the State in view of the observations in the judgment in the case of *Umadevi (cited supra)*. It is urged that it is not fault of the petitioners that they were recruited. None of the petitioners had misled the authorities for securing employment. In these peculiar facts and circumstances the learned Counsel urges that petitioners be continued in service.

7. The State would take appropriate decision after careful scrutiny of facts and circumstances.

8. We are informed that near about 143 such employees were working in different parts of the State who could be terminated in the

similar way. In paragraph-21 of the affidavit the deponent has contended that due to show-cause notices already issued by respondents, services of 143 clause-IV employees appointed all over the State from 1982 onwards till 2007 on the basis of Government circular dated 14th April, 1981 will be affected.

9. We direct the respondent-State not to take any adverse action against the petitioner and other similarly placed employees on the basis of show-cause notice issued to them until further orders.

10. Respondents to place on record copy of the earlier circulars dated 23/10/1956, 23/8/1965 and 2/12/1968.

11. We further direct that no further recruitment/appointment shall be made consequent to the issuance of Government Circular dated 14th April, 1981. The order be communicated to all the District Collectors of State of Maharashtra.

(A.S. GADKARI, J.)

(NARESH H. PATIL, J.)

L.S. Panjwani, P.S.

शासकीय विभाग/कार्यालयातील गट-अ ते गट-ड संवर्गात पदभरती करतांना संवर्ग व्यवस्थापन/आर्थिक नियोजन व कामाचे नियोजन इ. बाबी लक्षात घेऊन पदभरती करण्याकरीता मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: एसआरव्ही २०१५/प्र.क्र. २९०/का.१२

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

तारीख: १६ जुलै, २०१५

वाचा -

शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक: संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.४१/अर्थ-१, दि.०२.०६.२०१५

प्रस्तावना -

संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये नवीन पदनिर्मिती तसेच पदभरती यावर निर्बंध आणल्यामुळे शासकीय विभाग/कार्यालयातील गट-अ ते गट-ड मधील पदे भरण्यावर निर्बंध आले आहेत.

२. संदर्भाधीन आदेश निघाल्याच्या दिनांका पासून नवीन पदनिर्मिती पूर्णपणे बंद राहिल. मात्र हे बंधन सिडको, एम.एम.आर.डी.ए., पी.एम.आर.डी.ए., एन.आय.टी., एन.एम.आर.सी.एल., एम.एम.आर.सी.एल., पी.एम.आर.सी.एल., या सारख्या आर्थिक सक्षम स्वायत्त संस्थांना तसेच केंद्रशासन पुरस्कृत (ज्या आस्थापनांचे पगार केंद्र शासनांच्या अनुदानातून होतात.) संस्थांना लागू राहणार नाहीत.

३. शिक्षक,पोलिस कॉन्स्टेबल, ग्रामसेवक, तलाठी, आरोग्य परिचारीका, पशुधन परिवेक्षक, मत्स्यव्यवसाय विभागाचे तालुका स्तरावरील अधिकारी, वनरक्षक, कृषि सहायक, पाटबंधारे विभागाचे कनिष्ठ अभियंता या संवर्गात एकूण रिक्त पदांपैकी ७५% पर्यंत पदे भरण्यास मुभा राहिल. तसेच या संवर्गाव्यतिरिक्त इतर संवर्गातील सरळसेवेच्या कोट्यातील रिक्त असणाऱ्या पदांपैकी ५०% किंवा एकूण संवर्गाच्या ४% या पैकी जे कमी असेल इतकी पदे भरता येतील अशा सूचना संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये दिल्या आहेत.

४. गट-अ ते गट-ड मधील सरळसेवेची रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही प्रशासकीय विभाग प्रमुख यांच्याकडून करण्यात येते. संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार पदभरती करतांना संवर्ग व्यवस्थापन/आर्थिक नियोजन व कामाचे नियोजन इ. बाबी लक्षात घेऊन पदभरती करण्याबाबत कार्यपध्दती विहित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

५. गट-अ ते गट-ड मधील ज्या संवर्गात रिक्त पदांचा अनुशेष मोठ्या प्रमाणावर असून विहित टक्केवारीपेक्षा जास्त प्रमाणात पदे भरण्याचे तातडीची गरज आहे, अशा बाबतीत रिक्त पदे भरण्यास मान्यतेचे प्रस्ताव प्रशासकीय विभागास पूर्ण समर्थनासह सादर करता येतील. असे प्रस्ताव तपासणीसाठी पुढीलप्रमाणे समिती स्थापित करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	पदनाम	
१.	अपर मुख्य सचिव /प्रधान सचिव /सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग	अध्यक्ष
२.	अपर मुख्य सचिव /प्रधान सचिव /सचिव, वित्त विभाग किंवा त्यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
३.	संबंधित प्रशासकीय विभागाचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव	निमंत्रित सदस्य
४.	सहसचिव/उपसचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग	सदस्य सचिव

६. शासन निर्णय, वित्त विभाग दिनांक.०२.०६.२०१५ अन्वये स्थापन केलेल्या अपर मुख्य सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील वरील समितीने प्रस्ताव तपासून पदभरती संदर्भात शिफारस केल्यास प्रशासकीय विभागाने सक्षम प्राधिकार्याची मान्यता घेऊन त्याबाबतचे आदेश प्रथम काढणे आवश्यक राहिल. त्यानंतर पदभरती बाबत उचित कार्यवाही करता येईल. तसेच,

१. दिनांक.०२.०६.२०१५ पूर्वी नियुक्तीचे आदेश निर्गमित करण्यात आलेले आहेत, परंतु संबंधित उमेदवार रुजू झालेले नाहीत, अशा बाबतीत संबंधित उमेदवारांना रुजू होण्यास परवानगी देण्यात यावी.

२. निवड यादीतील खुल्या गटातील उमेदवारांना नियुक्ती देण्यात आलेली आहे. मात्र आरक्षणातील उमेदवारांच्या कागदपत्रांची पडताळणी दिनांक.०२.०६.२०१५ नंतर पूर्ण झालेली असल्याने ज्यांना नियुक्ती देण्यात आलेली नाही, अशा उमेदवारांना नियुक्ती द्यावी.

३. ज्या प्रकरणी मागणीपत्र पाठवून उमेदवारांच्या शिफारशी आयोगाकडून/ जिल्हा निवड समित्यांकडून विभागास/नियुक्ती प्राधिकार्यास प्राप्त झाल्या आहेत अशा प्रकरणी देखील पदे भरण्यास मुभा राहिल.

४. ज्या प्रकरणी पदभरतीसाठी पदांची मागणी निवड समित्यांना व महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास दिनांक ०२.०६.२०१५ पूर्वी पाठविली असेल व त्यानुषंगाने दिनांक.१६.०७.२०१५ पर्यंत जाहिरात प्रसिध्द करण्यात आली आहे, अशा जाहिरातीत नमूद करण्यात आलेली पदे भरण्यास मुभा राहिल.

५. ज्या विभागांनी निवड समित्यांना व महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास पदभरतीबाबत दिनांक ०२.०६.२०१५ पूर्वी मागणीपत्र पाठविले असेल परंतु पाठविलेल्या मागणीपत्राच्या अनुषंगाने दिनांक १६.०७.२०१५ पर्यंत जाहिरात प्रसिध्द झाली नसल्यास, त्यांनी वित्त विभाग, शासन निर्णय दिनांक.०२.०६.२०१५ मध्ये दिलेल्या सूचनांनुसार पद मागणीबाबत पुनर्विचार करावा आणि आवश्यकतेप्रमाणे या समितीकडे प्रस्ताव सादर करावेत.

७. सर्व प्रशासकीय विभागप्रमुख व कार्यालयप्रमुख यांनी वरील आदेशांचे काटेकोरपणे पालन करून रिक्त पदे भरण्याबाबत उचित कार्यवाही करावी.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०७१७११५२१७८३०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**Bhagwan
Sahai**

Digitally signed by Bhagwan Sahai
DN: c=IN, o=All India Service, ou=IAS,
postalCode=400032, st=Maharashtra,
cn=Bhagwan Sahai
Date: 2015.07.17 14:21:11 +05'30'

(डॉ.भगवान सहाय)

अपर मुख्य सचिव (सेवा), महाराष्ट्र शासन

गट "ड" ची पदे नामनिर्देशनाद्वारे भरताना
मौखिक परीक्षा/मुलाखत न घेणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : प्रानिमं १२१५/प्र.क्र.१०९/१५/१३-अ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : ५ ऑक्टोबर, २०१५

वाचा :

- (१) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-एसआरव्ही-२००४/प्र.क्र.१२/०४/बारा, दि.७ जून, २००४.
- (२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-एसआरव्ही-२०१२/प्र.क्र.१२४/१२, दि.१२ मार्च, २०१३.
- (३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-प्रानिमं १२१४/(प्र.क्र.४३/१४)/१३-अ, दि.५ जून, २०१४.
- (४) मा.सचिव, भारत सरकार, Department of Personnel and Training Ministry of Personnel, Public Grievances and Pensions, North block, New Delhi-११०००९ यांचे दि.०४/०९/२०१५ चे पत्र.

प्रस्तावना :

संदर्भ क्र.(१) येथील शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दि.७ जून, २००४ अन्वये, गट-ड ची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने भरताना अवलंबावयाच्या कार्यपद्धतीबाबत सूचना दिलेल्या आहेत.

संदर्भ क्र.(२) येथील शासन निर्णयान्वये शासकीय विभाग/कार्यालयातील गट-ड मधील एखाद्या संवर्गातील पदभरती करताना, मुलाखती न घेता केवळ लेखी परीक्षेच्या आधारे निवडयादी तयार करून त्याआधारे भरती करण्याचा निर्णय संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागास त्यांच्या स्तरावर घेता येईल, असे निदेश दिले आहेत.

संदर्भ क्र.(३) येथील शासन निर्णयान्वये, भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळाच्या कक्षेतील नामनिर्देशनाच्या कोट्यातील गट-क वर्गीय आणि गट-ब (अराजपत्रित) पदे भरताना मौखिक परीक्षा न घेण्याबाबतचे आदेश देण्यात आले आहेत.

संदर्भ क्र.(४) येथील पत्रान्वये सचिव, Department of Personnel and Training Ministry of Personnel, Public Grievances and Pensions, भारत सरकार यांनी सूचित केले आहे की, राज्य शासनातील कनिष्ठ संवर्गातील गट-ब, गट-क व गट-ड ची पदे भरताना उमेदवारांची मुलाखत न घेता, लेखी परीक्षेतील गुणवत्तेच्या आधारे भरती प्रक्रिया राबविण्याच्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा.

त्याअनुषंगाने गट-ड मधील पदे नामनिर्देशनाद्वारे भरतांना मौखिक परीक्षा न घेता लेखी परीक्षा घेऊन पदभरती करण्यास मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :

शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-एसआरव्ही-२०१२/प्र.क्र.१२४/१२, दि.१२ मार्च, २०१३ मधील "गट-ड मधील एखाद्या संवर्गातील पदभरती करताना, मुलाखती न घेता केवळ लेखी परीक्षेच्या आधारे निवडयादी तयार करून त्याआधारे भरती करण्याचा निर्णय संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागास घेता येईल" ही तरतूद पुढीलप्रमाणे सुधारित करण्यात येत आहे:-

"शासकीय कार्यालयांच्या कक्षेतील गट "ड" ची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने भरतांना उमेदवारांची मौखिक परीक्षा (मुलाखत) न घेता केवळ लेखी परीक्षेमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे निवडसूची तयार करून निवडसूचीतील पात्र उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार निवड करण्यात यावी."

शासन निर्णय क्रमांक: प्रानिमं १२१५/(प्र.क्र.१०९/१५)/१३-अ,

२. गट-ड मधील पदभरतीसंदर्भात, शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-एसआरव्ही-२००४/प्र.क्र.१२/०४/बारा, दि.७ जून, २००४ च्या पहिल्या परिच्छेदातील तरतूद पुढीलप्रमाणे आहे.-

“त्यासंदर्भात शासनाने आता असा निर्णय घेतला आहे की, यापुढे गट-ड ची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने भरताना ७५% लेखी अथवा किमान शैक्षणिक पात्रतेच्या इयत्तेत/परिक्षेत उमेदवारांना मिळालेल्या गुणांद्वारे व २५% तोंडी गुणांद्वारे भरतीची प्रक्रिया करण्यात यावी.”

सदर तरतूद पुढीलप्रमाणे सुधारित करण्यात येत आहे.:-

“यापुढे गट “ड” ची पदे नामनिर्देशनाने भरतांना १०० गुणांची लेखी परीक्षा घेण्यात यावी. लेखी परीक्षेसाठी वस्तुनिष्ठ, बहुपर्यायी स्वरूपाचे ५० प्रश्न असावेत. सदर प्रश्न संबंधित पदाकरिता विहित करण्यात आलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेच्या स्तरावरील असावेत. सदर लेखी परीक्षेमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे निवडसूची तयार करून निवडसूचीतील पात्र उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार निवड करण्यात यावी.”

३. वरील परि.२ येथील सुधारित निदेश राज्य शासनाची सर्व कार्यालये, तसेच राज्य शासनाच्या नियंत्रणाखालील सार्वजनिक क्षेत्रातील सर्व उपक्रम, मंडळे, महामंडळे आणि स्थानिक स्वराज्य संस्थांना (उदा. ग्रामपंचायती, पंचायत समित्या, जिल्हा परिषदा, महानगरपालिका, नगरपरिषदा इत्यादींना) लागू होतील.

४. तसेच सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णय दि.५ जून २०१४ अन्वये महाराष्ट्र लोकरोवा आयोगाच्या कक्षेत नसलेली गट-क व गट-ब (अराजपत्रित) पदे सरळसेवेने भरताना मौखिक परीक्षा (मुलाखत) न घेण्याबाबत निर्गमित करण्यात आलेले निदेश राज्य शासनाच्या नियंत्रणाखालील सार्वजनिक क्षेत्रातील सर्व उपक्रम, मंडळे, महामंडळे तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्था (उदा. ग्रामपंचायती, पंचायत समित्या, जिल्हा परिषदा, महानगरपालिका, नगरपरिषदा इत्यादींना) यांना देखील लागू होतील.

५. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी वरील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे. त्याचप्रमाणे, सदरहू सुधारित निदेश त्यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील सर्व क्षेत्रिय कार्यालये, सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रम, मंडळे, महामंडळे तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्था (उदा. ग्रामपंचायती, पंचायत समित्या, जिल्हा परिषदा, महानगरपालिका, नगरपरिषदा इत्यादि) यांच्या निदर्शनास आणून द्यावेत आणि या निदेशांचे त्यांच्याकडून काटेकोरपणे पालन केले जात आहे यावर संनियंत्रण ठेवावे.

६. ज्या प्रकरणी, हे आदेश निर्गमित होण्यापूर्वी जाहिरात प्रसिद्ध करून निवड प्रक्रिया सुरु करण्यात आली आहे अशी प्रकरणे वगळता, हे आदेश तात्काळ अंमलात येतील.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१००६१०५९१९९८०७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

**Bhagwan
Sahai**

Digitally signed by Bhagwan Sahai
DN: c=IN, o=All India Service,
ou=IAS, postalCode=400032,
st=Maharashtra, cn=Bhagwan Sahai
Date: 2015.10.06 16:33:33 +05'30'

(डॉ.भगवान सहाय)

अपर मुख्य सचिव (सेवा), महाराष्ट्र शासन

रिक्त पदे तातडीने भरण्याबाबत .

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: एसआरव्ही-२०१५/प्र.क्र.१२८/१२,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
तारीख- ४ डिसेंबर, २०१५

- संदर्भ -**
१. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग : क्रमांक-एसआरव्ही-२०१५/प्र.क्र.१२८/१२
दिनांक १० मार्च, २०१५
  २. शासन अधिसूचना, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.एसआरव्ही-२०१५/प्र.क्र.१५६/कार्या.१२
दिनांक २८ एप्रिल २०१५
  ३. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.संकीर्ण -२०१५/प्र.क्र.४१/अर्थ-१ दिनांक २ जून २०१५,
दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१५, दिनांक १७ नोव्हेंबर, २०१५
  ४. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.एसआरव्ही २०१५/प्र.क्र.२९०/का.१२
दिनांक १६ जुलै २०१५

शासन परिपत्रक :-

विदर्भातील सर्व जिल्ह्यातील तसेच धुळे, नंदुरबार, हिंगोली, परभणी, उस्मानाबाद व बीड जिल्ह्यातील पदे रिक्त राहणार नाहीत याची सर्व प्रशासकीय विभागांनी दक्षता घेण्याबाबतच्या सूचना संदर्भ क्र.१ येथील परिपत्रकान्वये देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच, संदर्भ क्र.२ येथील अधिसूचनेद्वारे महाराष्ट्र शासकीय गट अ व गट ब (राजपत्रित व अराजपत्रित) पदांवर सरळसेवेने व पदोन्नतीने नियुक्तीसाठी महसूली विभाग वाटप नियम २०१५ प्रसिध्द करण्यात आले आहेत. त्यानुसार प्रथम नागपूर, अमरावती, औरंगाबाद व नाशिक या क्रमानुसार विभाग वाटप करून चारही महसूली विभागातील रिक्त पदे भरल्यानंतर उर्वरित अधिकाऱ्यांना कोकण व पुणे विभाग वाटप करावयाचे आहेत. तथापि, अद्यापही मोठ्या प्रमाणात पदे रिक्त असल्याची बाब शासनाच्या निदर्शनास आली आहे. संदर्भाधीन क्रमांक ३ व ४ येथील शासन निर्णयातील तरतूदी व सूचना विचारात घेऊन ज्या विभागांकडे सरळसेवा व पदोन्नतीने नियुक्ती देण्याचे प्रस्ताव विचाराधीन असतील त्या विभागांनी पदभरतीच्या शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार, सरळसेवा व पदोन्नती कोटयात रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही तातडीने पूर्ण करावी असे आदेश या शासन परिपत्रकान्वये देण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१२०५१६१८२२६१०७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**Bhagwan
Sahai**

Digitally signed by Bhagwan Sahai
DN: c=IN, o=All India Service, ou=IAS,
postalCode=400032,
st=Maharashtra, cn=Bhagwan Sahai
Date: 2015.12.05 16:16:09 +05'30'

(डॉ. भगवान सहाय)

अपर मुख्य सचिव (सेवा), महाराष्ट्र शासन

जे शासकीय कर्मचारी त्यांच्या मूळ नेमणुकीसाठी पात्र नव्हते अथवा अर्हताप्राप्त नव्हते असे नंतर आढळून येईल त्यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
निर्णय क्र. सीडीआर-१०१३/१०७७/प्र.क्र.१३/१३/अकरा,
प्रशासन, मुंबई ४०० ०३२. दिनांक :- १२ ऑक्टोबर १९९३.

निर्णय

शासकीय सेवकांनी त्यांच्या नेमणुकीपूर्वी केलेल्या गैरव्यवहाराच्या अनुषंगाने त्यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. साधारणतः शासकीय सेवकांनी त्यांच्या नेमणुकीच्या वेळी खोटी माहिती दिल्यास त्यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्यासाठी साक्षात्कन नमुन्यात समाविष्ट केलेल्या "ताकिद" या तरतुदीचा यापर संबंधित विभाग/कार्यालय यांनी करावयाचा असतो.

२. आता असा प्रश्न उपस्थित झाला आहे की, एकदा शासकीय सेवक त्याच्या शासन सेवेतील मूळ नेमणुकीसाठी पात्र नव्हता अथवा अर्हताप्राप्त नव्हता असे नंतर आढळून आल्यास अशा कर्मचाऱ्याला सेवेतून भूषण करता येईल काय, बाबतचे सर्वोच्च न्यायालयाने जिल्हाधिकारी, विज्ञाननगरम विरुद्ध एम. त्रिपुरा सुंदरी देवी (१९९०/(४) एलएलआर-१३७) या प्रकरणात या मुद्द्याचा विचार केला असून पुढीलप्रमाणे अभिप्राय दिले आहेत.

"त्याखेरीज सर्व संबंधितांनी याचीही जाणीव देवली पहिले की, ज्यावेळी जाहिरातीमध्ये विशिष्ट अर्हता नमूद केलेली असते आणि एखादी नेमणूक तिच्याकडे दुर्लक्ष करून करण्यात येते त्यावेळी ते प्रकरण केवळ नियुक्ती प्राधिकारी व नियुक्त व्यक्ती यांच्या पुरतेच राहत नाही. ज्यांच्याकडे नियुक्त व्यक्ती अथवा व्यक्तींच्या अर्हतेसमान अथवा त्यापेक्षा जास्त अर्हता असेल. यरतु जाहिरातीत नमूद केलेली अर्हता नसल्यामुळे ज्यांनी अर्ज केले नसतील असे सर्वजण जाणून घ्यावेत. अशा परिस्थितीत, अर्हता शिथिल करता येईल असे जर स्पष्टपणे नमूद केलेले नसेल तर, अशा खोटी दर्जाची अर्हता नसल्यास व्यक्तीची नेमणूक करणे ही जनतेची फसवणूक होईल. असे फसवणुकीचे व्यवहार झाले तेव्हाच कोणत्याही न्यायालयाने सहभागी होऊ नये."

त्यानुसार आता असे ठरविण्यात आले आहे की, ज्या प्रकरणात असे आढळून येईल की, एखादा शासकीय कर्मचारी शासन सेवेतील मूळ नेमणुकीसाठी संबंधित पदाच्या सेवाप्रवेश नियमांतील तरतुदीप्रमाणे पात्र नव्हता अथवा विशिष्ट अर्हताप्राप्त नव्हता. अथवा त्याने नेमणूक मिळण्यासाठी खोटी माहिती दिली होती अथवा खोटे प्रमाणपत्र सादर केले होते, त्या कर्मचाऱ्याला सेवेत ठेवण्यात येऊ नये. जर तो परिदीक्षाधीन अथवा अस्थायी शासकीय कर्मचारी असेल तर त्याला सेवामुक्त करण्यात यावे अथवा त्याच्या सेवा समाप्त करण्यात याव्यात. जर तो स्थायी शासकीय कर्मचारी असेल तर त्याच्याविरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम १९७९ मधील नियम ८ मध्ये विहित झाल्याप्रमाणे शिस्तोपचारी करण्यात यावी आणि आरोप सिद्ध झाल्यास त्या शासकीय कर्मचाऱ्यास सेवेतून काढून टाकावे अथवा सेवेतून बडतर्फ करावे, परंतु कोणत्याही परिस्थितीत यापेक्षा कोणतीही वेगळी शिक्षा लादू नये.

३. अशा प्रकारची सेवामुक्ती, सेवासमाप्ती, सेवेतून काढण्याची कारवाई अथवा बडतर्फाची कारवाई केलेल्यामुळे शासकीय कर्मचाऱ्याविरुद्ध न्यायालयात खटला भरण्याच्या शासनाच्या अधिकारास बाधा येणार नाही.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

ज. ग. मंडप,

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग

Action against Government Servants to be taken if they are later found ineligible or unqualified for their initial recruitment.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
General Administration Department
Resolution No. CDR-1093/1077/CR-23/93/XI
Mantralaya, Bombay-400 032, Dated the 12th October, 1993.

RESOLUTION

The question of taking action against the Government Servants in respect of misconduct committed before their employment has been under consideration of Government for some time past. Normally the Department/Office is required to make use of the provision of 'Warning' inserted in the Attestation Form for taking action against the Government Servant furnishing false information at the time of appointment.

2. A question has now arisen as to whether a Government servant can be discharged from service where it is discovered later that the Government servant was not qualified or eligible for his initial recruitment in service. The Supreme Court in its judgement in the District Collector, Vizianagaram Vs. M. Tripura Sundari Devi (1990 (4) SLR 237) went into this issue and observed as under :-

"It must further be realised by all concerned that when an advertisement mentions a particular qualification and an appointment qualification and an appointment is made in disregard of the same, it is not a matter only between the appointing authority and the appointee concerned. The aggrieved are all those who had similar or better qualifications than the appointee or appointees but who had not applied for the post because they did not possess the qualifications mentioned in the advertisement. It amounts to a fraud on public to appoint a person with inferior qualifications in such circumstances unless it is clearly stated that the qualifications are relaxable. No Court should be a party to the perpetuation of the fraudulent practice."

It has now been decided that wherever it is found that a Government servant, who was not qualified or eligible in terms of the recruitment rules etc. for initial recruitment in service or had furnished false information or produced a false certificate in order to secure appointment, he should not be retained in service. If he is a probationer or a temporary Government servant, he should be discharged or his services should be terminated. If he has become a permanent Government servant, an inquiry as prescribed in Rule 8 of the Maharashtra Civil Services (Discipline and Appeal) Rules, 1979 may be held and if the charges are proved, the Government servant should be removed or dismissed from service. In no circumstances should any other penalty be imposed.

3. Such discharge, termination, removal or dismissal from service would, however, be without prejudice to the right of the Government to prosecute such Government servants.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

A. G. MANDPE,
Deputy Secretary to the Government of Maharashtra,
General Administration Department.

जे शासकीय कर्मचारी त्यांच्या मूळ नेमणुकीसाठी पात्र नव्हते अथवा अर्हताप्राप्त नव्हते असे नंतर आढळून येईल त्यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,

निर्णय क्र.सीडीआर-१०९५/१९५/प्र.क्र.३/९६/अकरा,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. दिनांक :- ३१ ऑक्टोबर १९९६.

- वाचा:- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-सीडीआर-१०९३/१०७७/प्र.क्र.२३/९३/अकरा,
दिनांक १२ ऑक्टोबर, १९९३.
२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक बीसीसी-१०९४/प्र.क्र.२८/९४/१६-ब,
दिनांक १५ डिसेंबर १९९५.

निर्णय :- शासकीय सेवकांनी त्यांच्या मूळ नेमणुकीच्यावेळी खोटी माहिती दिल्यास अथवा ते मूळ नेमणुकीस अर्हताप्राप्त नव्हते, असे निदर्शनास आल्यास त्यांचेविरुद्ध करावयाच्या कारवाईबाबत उपरोक्त दिनांक १२ ऑक्टोबर, १९९३ च्या निर्णयानुसार सविस्तर सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. (प्रत संलग्न) या शासन निर्णयात मूळ नेमणुकीनंतर सेवेत असताना पदोन्नतीच्या फायद्यासाठी खोटे प्रमाणपत्र सादर केल्याचे निदर्शनास आल्यास काय कार्यवाही करावी याबाबतच्या सूचना नाहीत.

२. वरील मुद्द्याबाबत असे ठरविण्यात आले आहे की, "जर एखाद्या शासकीय सेवकाने मूळ नेमणुकीनंतर पदोन्नतीच्या फायद्यासाठी जातीचे खोटे प्रमाणपत्र दाखल करून पदोन्नती मिळविली असेल आणि सदर बाब नंतर काही कालांतराने निदर्शनास आल्यास त्या कर्मचाऱ्याच्या पदोन्नतीचे आदेश तात्काळ रद्द करण्यात यावेत व त्याला त्याच्या मूळ पदावर पदावनत करावे. तसेच संबंधित कर्मचाऱ्याविरुद्ध शिस्तभंगाची कार्यवाही तात्काळ सुरु करण्यात यावी."

३. याविषयी असेही स्पष्ट करण्यात येत आहे की, वर नमूद केलेल्या दिनांक १२ ऑक्टोबर, १९९३ च्या आदेशातील माहिती मूळ नेमणुकीच्या वेळेची असल्याने ती वय, अर्हता अथवा जात यापैकी कोणत्याही मुद्द्याबाबत असू शकते. परंतु, पदोन्नतीच्या वेळी विचारात घ्यावयाचे प्रमाणपत्र केवळ मागासवर्गीयांसाठीच्या राखीव जागांच्या आदेशांच्या अनुषंगाने त्यांच्यातील प्रवर्गापुरते मर्यादित असते. त्यानुसार वरील परिच्छेद २ मधील सूचना केवळ ज्या प्रकरणात जातीचे खोटे प्रमाणपत्र दाखल केल्याचे आढळून येईल अशा प्रकरणांना लागू होते.

४. दिनांक १५ जून, १९९५ पूर्वी विशेष मागास प्रवर्गातील ज्या व्यक्तींनी या आधीच अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे शासकीय/निमशासकीय सेवेत प्रवेश मिळवून पदोन्नती प्राप्त केली आहे अशांना शासन निर्णय क्रमांक-बीसीसी-१०९४/प्र.क्र.६८/९४/१६-ब, दिनांक १५ डिसेंबर, १९९५ (प्रत संलग्न) मध्ये स्पष्ट केल्यानुसार पदावनत करण्यात येऊ नये किंवा सेवेतून काढून टाकण्यात येऊ नये. दिनांक १५ जून, १९९५ च्या नंतर विशेष मागास प्रवर्गातील ज्या व्यक्ती अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे शासकीय सेवेत प्रवेश मिळवतील किंवा पदोन्नत होतील अशा कर्मचाऱ्यांची प्रमाणपत्रे खोटी आढळल्यास त्यांच्याविरुद्ध परिच्छेद २ प्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

रा. द. कासार,
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

लघुटंकलेखक/निम्नश्रेणी लघुलेखक (मराठी) या पदांवरील नियुक्तीसाठी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधून प्रशिक्षणानंतर घेण्यात येणारी राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेची परीक्षा शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षेशी समकक्ष ठरविणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक आरजीडी-1393/885/तेरा,

मंत्रालय, मुंबई 400 032, दिनांक 4 नोव्हेंबर 1993.

पहा :- शासन निर्णय, शिक्षण विभाग क्रमांक टीएसए-1074/91053/टी, दिनांक 23 ऑगस्ट 1974.

शासन निर्णय :- राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेमार्फत मराठी लघुलेखनासाठी 100 शब्द प्रति मिनिट आणि टंकलेखनासाठी 30 शब्द प्रति मिनिट या गतीच्या परीक्षा घेण्यात येतात. शासकीय/निम-शासकीय सेवेतील लघुटंकलेखक, तसेच लघुलेखक (निम्नश्रेणी) पदांवरील नियुक्तीसाठी विहित करण्यात आलेल्या सेवा प्रवेश नियमांत व्यावसायिक अर्हतेसाठी निश्चित करण्यात आलेल्या गतीशी सदर गती समतुल्य असल्याने सदर परीक्षांसाठी देण्यात येणारे प्रमाणपत्र या पदांच्या सेवा भरतीसाठी शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्रांशी समकक्ष ठरविण्यात येत आहे.

2. सर्व नियुक्ती प्राधिका-यांनी या आदेशांची नोंद घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

य. मा. जोशी,

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

लघु-टंकलेखक/निम्नश्रेणी लघुलेखक(मराठी) या पदावरील नियुक्तीसाठी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधून प्रशिक्षणानंतर देण्यात येणारी राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेची परीक्षा शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षेशी समकक्ष ठरविणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शुध्दीपत्रक क्रमांक-आरजीडी-1393/885/तेरा,
मंत्रालय, मुंबई 400 032, दिनांक 18 ऑगस्ट, 1994.

सूचना :- शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-आरजीडी-1393/885/तेरा,
दिनांक 4 नोव्हेंबर, 1993.

शुध्दीपत्रक :- शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-आरजीडी-1393/885/तेरा, दिनांक 4 नोव्हेंबर, 1993 मधील परि.1 मधील 6 च्या ओळीतील "सदर परीक्षांसाठी देण्यात येणारे प्रमाणपत्र" या शब्दसमूहाऐवजी "सदर परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर देण्यात येणारे प्रमाणपत्र" असे वाचाने.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार, व नावाने,

(य.मा.जोशी)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

लघुटंकलेखक (इंग्रजी) या पदावरील नियुक्तीसाठी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधून प्रशिक्षणानंतर घेण्यात येणारी राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेची परीक्षा शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षेशी समकक्ष ठरविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय, क्रमांक: आरजीडी 1393/1070/प्र.क्र.65/94/13,

मंत्रालय, मुंबई-400 032, दिनांक 2 सप्टेंबर, 1994.

वाचा :- शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: आरजीडी-1393/885/13, दिनांक 4 नोव्हेंबर, 1993

शासन निर्णय

राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेमार्फत मराठी लघुलेखनासाठी 100 शब्द प्रतिमिनिट आणि टंकलेखनासाठी 30 शब्द प्रतिमिनिट या गतीच्या परीक्षेस व्यावसायिक अर्हतेसाठी विहित करण्यात आलेल्या शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षेशी समकक्ष ठरविण्यात आले आहे. राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषद, श्रम मंत्रालय, भारत सरकार व राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषद यांचेवतीने औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था 80 शब्द प्रतिमिनिट इंग्रजी लघुलेखनाची परीक्षा घेते. ही परीक्षा शासकीय/निमशासकीय सेवेतील लघुटंकलेखक पदावरील नियुक्तीसाठी व्यावसायिक अर्हतेसाठी निश्चित करण्यात आलेल्या गतीशी समतुल्य ठरविण्याचा प्रश्न काही काळ शासनाच्या विचाराधीन होता. आता शासनाने असा निर्णय घेतला आहे की, राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषद/राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेच्या 80 शब्द प्रतिमिनिट या इंग्रजी लघुलेखन परीक्षेत उत्तीर्ण होणा-या उमेदवारांना दिलेले प्रमाणपत्र हे शासकीय व निमशासकीय सेवेतील लघुटंकलेखक पदाच्या नियुक्तीसाठी विहित केलेल्या गतीशी समतुल्य असल्याने शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्राशी समकक्ष ठरविण्यात येत आहे. मात्र, प्रस्तुत पदावर नियुक्तीसाठी इंग्रजी टंकलेखनाचे 40 शब्द प्रतिमिनिटाचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र आवश्यक राहिल.

सर्व नियुक्ती प्राधिकार-यांनी या आदेशांनी नोंद घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

य. मा. जोशी,

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

निम्नश्रेणी लघुलेखक (इंग्रजी) या पदावरील नियुक्ती-
साठी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधून प्रशिक्षणानंतर
घेण्यात येणारी राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेची
परीक्षा शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षेशी समकक्ष
ठरविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक आरजीडी-1396/785/प्र.क्र. 35/97/तेरा,
संजालय, मुंबई 400 032, दिनांक 2 सप्टेंबर 1997.

बाध :- शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक आरजीडी- 1393/1070/प्र.क्र. 65/94/तेरा, दिनांक
2 सप्टेंबर 1994.

शासन निर्णय :- राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषद/राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेच्या 80 शब्द प्रति मिनिट
इंग्रजी लघुलेखन परीक्षेत उत्तीर्ण होणा-या उमेदवारांना दिलेले प्रमाणपत्र हे शासकीय व निमशासकीय सेवेतील लघुटंक-
लेखक पदाच्या नियुक्तीसाठी विहित केलेल्या गतीशी समतुल्य असल्याने शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्राशी समकक्ष ठरविण्यात
आले आहे. शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधून प्रशिक्षणानंतर राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेची इंग्रजी
लघुलेखनाची 100 शब्द प्रति मिनिट व इंग्रजी टंकलेखनाची 40 शब्द प्रति मिनिट ही खास परीक्षा घेण्यात येते. ही
परीक्षा शासकीय/निमशासकीय सेवेतील निम्नश्रेणी लघुलेखक पदावरील नियुक्तीसाठी व्यावसायिक अर्हतेसाठी निश्चित
करण्यात आलेल्या गतीशी समतुल्य ठरविण्याचा प्रश्न काही काळ शासनाच्या विचाराधीन होता. आता शासनाने असा निर्णय
घेतला आहे की, शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधून घेण्यात येणारी राज्य व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेची 100
शब्द प्रति मिनिट इंग्रजी लघुलेखन व 40 शब्द प्रति मिनिट इंग्रजी टंकलेखन परीक्षा उत्तीर्ण होणा-या उमेदवारांना दिलेले
प्रमाणपत्र हे शासकीय/निमशासकीय सेवेतील निम्नश्रेणी लघुलेखक पदाच्या नियुक्तीसाठी विहित केलेल्या गतीशी समतुल्य
असल्याने शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्राशी समकक्ष ठरविण्यात येत आहे.

सर्व नियुक्ती प्राधिका-यांनी या आदेशांची नोंद घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

म. भा. जोशी,
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मान्यता
दिलेली विद्यापीठे
राज्य सेवेतील पदांसाठी पदवी/पदविकास
मान्यता.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक:आरजीडी-१३०५/प्र.क्र.२४/२००५/१३,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : १२ डिसेंबर, २००६

वाचा :- १) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:आरजीडी-१३९८/
प्र.क्र.६७/९८/१३, दिनांक १० डिसेंबर, १९९८.

राज्य शासन सेवेतील विविध पदांवर नियुक्ती करण्यासाठी मान्यताप्राप्त विद्यापीठे/संस्थांच्या पदव्या/पदविका यांचा अर्हता म्हणून संबंधित पदांच्या सेवा प्रवेश नियमात विविक्षित उल्लेख केला जातो. अशा मान्यताप्राप्त विद्यापीठे/शैक्षणिक संस्था यांची यादी यापूर्वी संदर्भाधीन दिनांक १० डिसेंबर, १९९८ च्या शासन निर्णयाद्वारे प्रकाशित करण्यात आली होती. दरम्यानच्या काळात काही नविन विद्यापीठे, मानीव विद्यापीठे/संस्था यांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मान्यता मिळाली आहे. त्यामुळे दिनांक १० डिसेंबर, १९९८ च्या शासन निर्णयाद्वारे प्रसिध्द करण्यात आलेली विद्यापीठे/संस्था यांची यादी सुधारित करून ती अद्ययावत करणे आवश्यक झाले आहे.

शासन निर्णय :- महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाशी विचारविनिमय करून दिनांक १० डिसेंबर, १९९८ च्या शासन निर्णयान्वये असा निर्णय घेण्यात आला होता की, केंद्र अथवा राज्य विधी मंडळाच्या अधिनियमान्वये स्थापित झालेली विद्यापीठे, संसदेच्या अधिनियमाद्वारे स्थापन झालेल्या इतर शैक्षणिक संस्था किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम १९५६ च्या अंतर्गत भाग-३ अन्वये जाहीर झालेली मानीव विद्यापीठे यांनी प्रदान केलेल्या पदव्या/पदविका तसेच भारतीय वैद्यकीय मंडळ अधिनियम १९५६ च्या परिशिष्टामध्ये अंतर्भूत केलेल्या वैद्यकीय व संलग्न विषयामधील पदव्या यांना शासकीय महाविद्यालयातील अध्यापकीय पदे वगळता राज्यातील सेवा व पदांवरील भरतीसाठी आपोआप मान्यता प्राप्त झाली असल्याचे समजण्यात यावे.

२. विद्यापीठ अनुदान आयोग मान्यताप्राप्त विद्यापीठे व संस्था यांची अद्ययावत यादी आता या आदेशासोबत जोडण्यात आली आहे. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:आरजीडी-१३९८/प्र.क्र.६७/९८/१३, दिनांक १० डिसेंबर, १९९८ मध्ये नमूद केलेली यादी आता बरीलप्रमाणे सुधारित झाल्याचे समजण्यात यावे आणि बरील परिच्छेदात उद्धृत केलेल्या हेतूसाठी या यादीतील विद्यापीठे/संस्था यांनी प्रदान केलेल्या पदवी/पदविकांना आपोआप मान्यता दिल्याचे समजण्यात यावे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

प्र.कृ.लोखंडे
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

Accompaniment to Government Resolution,

General Administration Department, No.RGD-1305/C.R.24/2005/13
dated 12th December, 2006.

LIST OF UNIVERSITIES AS ON 27th MARCH, 2005.

List of University Andhra Pradesh

1. Acharya N.G.Ranga Agricultural University, Rajendranagar, Hyderabad-500 030, (State University) (Not funded by U.G.C.)
2. Andhra Pradesh University of Health Sciences, Vijayawada 500 030 (State University) (Not funded by U.G.C.)
3. Andhra University, Waltair Visakhapatnam -530 003 (State University)
4. Central Institute of English & Foreign Languages, O.U. Campus, Hyderabad-500007 (Deemed University)
5. Dr.B.R.Ambedkar Open University, Prof.G.Ram Reddy Marg Road No.46, Jubilee Hills, Hyderabad-500 033 (State University) (Not funded by U.G.C.)
6. Dravidian University, Kuppam - 517 425, Chittoor District (State University) (Not funded by U.G.C.)
7. International Institute of Information Technology, Gachibowli, Hyderabad-500 091 (Deemed University) (Not funded by U.G.C.)
8. Jawaharlal Nehru Technological University, Kukatpally, Hyderabad-500 072 (State University)
9. Kakatiya University, Warangal-506 009 (State University)
10. Maulana Azad National Urdu University, Gochibowli, Hyderabad-500 032 (Central University)
11. Nagarjuna University, Nagarjuna Nagar 522 510 (State University)

12. National Academy of Legal Studies and Research University, NALSAR University of Law, Barkatpura, Hyderabad-500 027 (State University)
13. National Institute of Technology, Warangal-506 004 (Deemed University) (Not funded by U.G.C.)
14. Nizam's Institute of Medical Sciences, Panjagutta, Hyderabad-500 082 (State Legislature) (Not funded by U.G.C.)
15. Osmania University, Hyderabad-500 007 (State University)
16. Potti Sreeramulu Telgu University, Hyderabad-500 004 (State University)
17. Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati-517 507 (Deemed University)
18. Sri Krishnadevaraya University, Anantapur-515 003 (State University)
19. Sri Padmavathi Mahila Visvavidyalayam, Tirupati-517 502 (State University)
20. Sri Sathya Sai Institute of Higher Learning, Prasanthi Nilayam, District Anantapur -515 134 (Deemed University)
21. Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences, Tirupati-517 507 (State Legislature) (Not funded by U.G.C.)
22. Sri Venkateswara University , Tirupati-517 502 (State University)
23. University of Hyderabad, Hyderabad-500 046 (Central University)

List of University - Arunachal Pradesh

24. Arunachal University, Rono Hills, Itanagar-791 112 (State University)
25. North Eastern Regional Institute of Science & Technology, Nirjuli, Itanagar-791 109. (Deemed University)

List of University - Assam

26. Assam Agricultural University , Jorhat-785 013 (State University) (Not funded by U.G.C.)